

REFERAT |KRS| Formannskapet (2007-2011) d. 17-10-2007

Møtedato Onsdag d. 17. oktober 2007 kl. 09:00

Møtested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Høring om barnehagens og opplæringens formål.....	3
Høring- kompetansekrav til lærere.....	10
Kristiansandsmodellen - oversendelsesforslag.....	23
Oversendelsesforslag: trafikktiltak i Marviksveien.....	25
Spicheren friluft - moderne skileik, avklaring på videre fremdrift.....	27
Innføring i ansvarsområder for formanskapet.....	36
Regionplan Agder 2010. Orientering om arbeidet så lang. Invitasjon til Ungdomskonferansen 8.nov	40
2. tertialrapport 2007 - driftsdelen.....	43
2. Tertialrapport 2007 - investeringsdelen.....	60

Punkt 72/07: Høring om barnehagens og opplæringens formål

Bilag

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Dato: 21.09.07
Saksnr.: 200708760-1
Arkivkode E: A10 &13
Saksbehandler: Gro Holte

Saksgang
Oppvekststyret
Formannskapet

Møtedato
09.10.2007
17.10.2007

Høring om barnehagens og opplæringens formål

Sammendrag:

Kunnskapsdepartementet har sendt ut på høring "Bostad" utvalgets utredning
NOU 2007:6 Formål for framtida – Formål for barnehagen og opplæringen, 8. juni 2007.

Gjeldende formål, Lov 17.juni 2005 om barnehager §1, er omdiskutert og i liten grad tilpasset endringer i samfunnet, barnehagen og utdanningssystemet.

Utvalget legger derfor til grunn for sine forslag at:

- det norske samfunn har både en kulturell tradisjon og et kulturelt mangfold
- Norge er forpliktet til å følge menneskerettslige konvensjoner, og formålene må klart etterleve menneskerettslige forpliktelser
- formålene gjenspeiler større sammenheng mellom barnehagen og grunnpopplæringen
- formålene må reflektere endringer i barnehagesektoren og i utdanningssystemet, og samtidig ivareta institusjonenes behov og egenart.

En modernisering av formålene innebærer å ta på alvor utfordringer og muligheter et moderne samfunn står overfor når det gjelder mangfold og pluralitet.

Utvalgets forslag til formål uttrykker et sett verdier som flest mulig kan slutte opp om uavhengig av kulturell, religiøs eller nasjonal tilknytning. Samtidig anerkjennes det både at i Norge er disse verdiene formet i en kristen og humanistisk kulturtradisjon, og at de kan begrunnes ulikt i forskjellige religioner og livssyn. Dessuten understrekes det at verdiene er forankret i menneskerettighetene.

Formålsparagrafene inneholder mer enn verdigrunnlaget. Formål skal uttrykke på et overordnet nivå hva som skal være barnehagens og grunnpopplæringens bidrag til individets

og samfunnets utvikling. Det sier også noe om hvordan institusjonene skal møte det enkelte barn og elev.

Formålene er retningsgivende for øvrige lovparagrafer og styringsdokumenter samtidig som de er uttrykk for samfunnets normer og verdier.

Formålene skal fungere som utgangspunkt for praksis i barnehagen og grunnopplæringen. Det betyr at de først og fremst gjelder alle barn og unge som går i barnehage, skole og lærebedrift.

Formålene forplikter alle ansatte, og berører dessuten foreldre, foresatte og andre som er interessert i barnhagen og grunnopplæringen.

I utredningen fremmes det forslag om endret formål for barnehagen og endring av formålet med opplæringen.

Utvalget har kommet fram til konsensus om forslag til nye formål.

Kommunen blir bedt om å komme med en uttalelse til Fylkesmannen i Vest-Agder innen 01.11.07

Kunnskapsdepartementet ber om synspunkter på og vurderinger av helheten og de ulike ledd i utvalgets forslag til nye formål. Departementet ber også om synspunkter på sentrale perspektiver i utvalgets forslag til formål slik de er beskrevet i utredningen.

Barnehagedirektøren vil gi synspunkter og vurderinger på barnehagens formål.

Barnehagedirektøren anbefaler flg. forslag til vedtak:

Forslag til vedtak:

1. Kristiansand kommune gir sin tilslutning til utvalgets konsensusforslag.

Tor Sommerseth
rådmann

Nina Gjærum Reinhardt
barnehagedirektør

Trykte vedlegg: Ingen

Utrykte vedlegg:

NOU 2007:6 Formål for framtida – Formål for barnehagen og opplæringen, 8. juni 2007.
Lov 17 juni 2005 om barnehager - rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Bakgrunn for saken :

Regjeringen oppnevnte ved kongelig resolusjon av 2 juni 2006 et utvalg for gjennomgang av formål for barnehagen og formålet med opplæringen. Utvalget har vært bredt sammensatt og ledet av viserektor Inga Bostad ved Universitetet i Oslo.

Det har vært en åpen prosess og utvalget har innhentet et bredt utvalg av synspunkter på formålet om barnehagen og opplæringen.

Utvalget har avgitt en enstemmig innstilling til Kunnskapsdepartementet 8. juni 2007.

Kunnskapsdepartementet ber om synspunkter på og vurderinger av helheten og de ulike ledd i utvalgets forslag til nye formål.

Departementet ber også om synspunkter på sentrale perspektiver i utvalgets forslag til formål slik de er beskrevet i utredningen.

Mandat

Utvalgets mandat har vært å analysere og vurdere de ulike delene av formålet for barnehagen og formålet med opplæringen med særlig vekt på

- samfunnets utvikling med økt internasjonalisering og mangfold
- formuleringene knyttet til det kristne verdigrunnlaget
- endringene i utdanningssystemet.

Utvalget skulle også vurdere behovet for å se formålet for opplæring i sammenheng med formålet for barnehagen.

På dette grunnlaget skulle utvalget fremme forslag til formål for barnehagen og formål for opplæringen.

Forslag til nytt formål i barnehagen

"Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på respekt for menneskeverdet, på åndsfrihet, nestekjærlighet, likeverd og solidaritet, slik disse grunnleggende verdiene kommer til uttrykk i kristen og humanistisk tradisjon, i ulike religioner og livssyn, og slik de er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på naturen og hverandre. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for felleskap og vennskap. Barnehagen skal fremme likestilling og motarbeide alle former for diskriminering."

Begrunnelser for forslag til nytt formål:

Gjeldende formål er omdiskutert og i liten grad tilpasset endringer i samfunnet, barnehagen og utdanningssystemet.

Utvalget legger derfor til grunn for sine forslag at:

- det norske samfunn har både en kulturell tradisjon og et kulturelt mangfold
- Norge er forpliktet til å følge menneskerettslige konvensjoner, og formålene må klart etterleve menneskerettslige forpliktelser

- formålene gjenspeiler større sammenheng mellom barnehagen og grunnskolen
- formålene må reflektere endringer i barnehagesektoren og i utdanningssystemet, og samtidig ivareta institusjonenes behov og egenart.

Forslagene til formål for barnehagen og opplæringen er bygd opp på samme måten og uttrykker det samme verdigrunnlaget. Det kan bidra til større sammenheng mellom barnehage, skole og lærebedrift. Formålene inneholder de samme elementene, men de er tilpasset henholdsvis barnehagens og opplæringens særpreg.

Om forslagene til nye formål:

En modernisering av formålene innebærer å ta på alvor utfordringer og muligheter et moderne samfunn står overfor når det gjelder mangfold og pluralitet. Skal formålene gjenspeile mangfoldet i det norske samfunn, må respekt for uenighet og vilje til kompromiss forenes. Det er viktig å erkjenne at det er ulike syn på spørsmål knyttet til verdier, identitet, kultur, tro og livssyn. I et samfunn der mennesker med ulike religiøse, livssynsmessige, kulturelle og politiske anskuelser skal leve sammen, er det nødvendig med evne, mot og vilje til dialog – også om vanskelige og følsomme spørsmål knyttet til verdier og religion, kultur og identitet.

Utvalgets forslag til formål uttrykker et sett verdier som flest mulig kan slutte opp om uavhengig av kulturell, religiøs eller nasjonal tilknytning. Samtidig anerkjennes det både at i Norge er disse verdiene formet i en kristen og humanistisk kulturtradisjon, og at de kan begrunnes ulikt i forskjellige religioner og livssyn. Dessuten understrekes det at verdiene er forankret i menneskerettighetene.

Formålsparagrafene inneholder mer enn verdigrunnlaget. Formål skal uttrykke på et overordnet nivå hva som skal være barnehagens og grunnskolen bidrag til individets og samfunnets utvikling. Det sier også noe om hvordan institusjonene skal møte det enkelte barn og elev.

Formålens funksjon:

Formålet for barnehagen og formålet med opplæringen har både en funksjonell og en symbolsk rolle. Formålene er retningsgivende for øvrige lovparagrafer og styringsdokumenter samtidig som de er uttrykk for samfunnets normer og verdier.

Formålene skal fungere som utgangspunkt for praksis i barnehagen og grunnskolen. Det betyr at de først og fremst gjelder alle barn og unge som går i barnehage, skole og lærebedrift.

Formålene forplikter alle ansatte, og berører dessuten foreldre, foresatte og andre som er interessert i barnehagen og grunnskolen.

Barnehagedirektørens synspunkter og vurderinger:

Barnehagedirektøren har invitert kommunale barnehager til å komme med innspill før utarbeidelse av høringsdokumentet.

Barnehagedirektøren har ikke innhentet innspill fra private barnehager, da man har vurdert at private barnehager har hatt sine høringskanaler.

Det har kommet et innspill innen fristen 31.08.07.

Jorbærveien barnehage:

” Vi ønsker å gi en positiv tilbakemelding til innstillingen som utvalget har kommet med. Vi mener formålet er bredt og utfyllende, og gir fine rammer for god barnehagedrift. Bostad-utvalget har gjort et grundig arbeid, og personalet i Jordbærveien barnehage støtter forslaget”

Barnehagedirektøren vil i det følgende gi en samlet vurdering av helheten i formålet, deretter gi synspunkter på de ulike ledd i formålet.

Barnehagedirektøren hadde i utgangspunktet sett det som ønskelig at utvalget hadde kommet fram til at barnehage og opplæring hadde hatt samme formål. Dette på bakgrunn av at barnehagen og opplæringen er en del av samme opplæringsløp.

Det er forståelig at dette ikke har vært enkelt, da formålene skal være retningsgivende for øvrige lovparagrafer og styringsdokumenter og institusjonenes egenart.

Barnehagedirektøren synes imidlertid at utvalgets valg i nedenforstående pkt. har vært viktig og riktig:

- formålene er bygd opp på samme måte
- formålene inneholder samme element/perspektiv (samfunnsperspektiv, individperspektiv, institusjonsperspektiv)
- verdigrunnlaget er likt

Barnehagedirektøren er av den oppfatning at formålsformuleringen ivaretar barnehagens egenart på en god måte. Barnehagen synliggjøres som en viktig arena for barns utvikling og barnehagens pedagogiske mandat er tydeliggjort.

Formålet er tydelig og klar på verdier og den ivaretar et kristent verdigrunnlag, tradisjon og kultur. På samme tid er formuleringen mer inkluderende enn i gjeldende formål og viktig i et samfunn som har ulik syn på spørsmål knyttet til verdier, identitet, kultur, tro og livssyn.

Formålsformuleringen er enkel og lett forståelig og et godt utgangspunkt for praksis.

Gjeldende formål §1 og barnehagelovens §2 *Barnehagens innhold* ivaretas på en god måte i utvalgets forslag.

Samfunn

Formålet 1 ledd

”Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på respekt for menneskeverdet, på åndsfrihet, nestekjærlighet, likeverd og solidaritet, slik disse grunnleggende verdiene kommer til uttrykk i kristen og humanistisk tradisjon, i ulike religioner og livssyn, og slik de er forankret i menneskerettighetene.

Utvalget legger til grunn at foreldrene har ansvaret for oppdragelsen av sine barn og ønsker å understreke at samarbeidet mellom hjem og barnehage må gjelde hele bredden i tilbudet til barnet. På bakgrunn av dette har de foreslått en utvidelse og styrking av kravet til samarbeid sammenliknet med formuleringen i gjeldende formål

Barnehagedirektøren er enig i den foreslåtte utvidelse og styrking av kravet til samarbeid barnehage og hjem.

Barnehagedirektøren gir sin tilslutning til utvalgets forslag – formålets 1. ledd

Individ

Formålet 2 ledd

"Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på naturen og hverandre. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger."

Barnehagedirektøren gir sin tilslutning til utvalgets forslag – formålets 2.ledd

Institusjon

Formålet 3. ledd

"Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for felleskap og vennskap. Barnehagen skal fremme likestilling og motarbeide alle former for diskriminering."

Barnehagedirektøren gir sin tilslutning til utvalgets forslag – formålets 3.ledd

Barnehagedirektøren vil også gi sin tilslutning til utvalgets forslag om at fritaksbestemmelser ikke bør være en del av formålet, men flyttes til annet sted i barnehageloven.

Punkt 73/07: Høring- kompetansekrav til lærere

Bilag

Saksprotokoll

Dato: 21.09.07
Saksnr.: 200708756-1
Arkivkode E: 430 A20 &13
Saksbehandler: Steinar Harbo

Saksgang
Oppvekststyret
Formannskapet

Møtedato
09.10.2007
17.10.2007

Høring- endring i forskrift til opplæringsloven.

Sammendrag:

Utdanningsdirektoratet har sendt forslag til endringer i forskrift til opplæringsloven ut på høring.

Det foreslås endringer på følgende områder:

1. Kompetansekrav til førskolelærere i grunnskolen.
Endringsforslaget medfører at alle førskolelærere som heretter skal tilsettes i skoleverket, må ha minst 60 studiepoeng videreutdanning.
2. Kompetansekrav til lærere på ungdomstrinnet i grunnskolen.
Endringsforslaget medfører at nytilsatte på ungdomstrinnet må ha minst 60 studiepoeng (1.år) fordypning i fagene norsk, matematikk og engelsk.

Forslag til vedtak:

1. Oppvekststyret støtter de foreslåtte endringene i forskrift til opplæringsloven.

Tor Sommerseth
Rådmann

Marie Føreland
Skoledirektør

Trykte vedlegg: Høringsbrev fra Utdanningsdirektoratet om forslag til endringer i forskrift til opplæringsloven 23.06.2006 nr. 724.

Utrykte vedlegg:

Bakgrunn for saken :

Utdanningsdirektoratet har sendt forslag til endringer i forskrift til opplæringsloven ut på høring.

Det foreslås endringer på følgende områder:

1. Kompetansekrav til førskolelærere i grunnskolen.
2. Kompetansekrav til lærere på ungdomstrinnet i grunnskolen.

Det skal foretas en samlet gjennomgang av alle forskriftsbestemmelser, men innen de to ovennevnte punkter synes behovet så stort at de tas i forkant av den samlede gjennomgangen.

1. Kompetansekrav til førskolelærere i skolen.

Ved innføring av Reform-97 ble det åpnet for en større mulighet for tilsetting av førskolelærere i skolen. Førskolelærere uten videreutdanning kunne tilsettes på 1.trinn, mens førskolelærere med relevant videreutdanning kunne tilsettes på hele småskoletrinnet. I tillegg ble det fastsatt at alle 1.klasser i grunnskolen der det var over 18 elever, skulle ha to pedagoger. I mange tilfeller var det en førskolelærer og en allmennlærer.

Situasjonen nå er at klassedelingstallet og to pedagoger i store klasser/grupper er opphevet.

Antall førskolelærere uten videreutdanning er sterkt redusert, på landsbasis kun 7%. I Kr.sand er det under 5 førskolelærere som ikke har videreutdanning.

Direktoratet har i hovedsak to begrunnelser for at det bør kreves videreutdanning for førskolelærere:

3. Økende vekt på lese, skrive og regneferdigheter på 1.trinn i Kunnskapsløftet.
4. Bestemmelsen om to pedagoger i store klasser/grupper på 1.trinn er falt bort.

Endringsforslaget medfører at alle førskolelærere som heretter skal tilsettes i skoleverket, må ha minst 60 studiepoeng videreutdanning.

Skoledirektøren i Kristiansand støtter endringsforslaget.

2. Krav til fagkompetanse for lærere på ungdomstrinnet.

I dag er det slik at det er to hovedgrupper lærere som kan tilsettes på 5-10 trinn.

Personer med allmennlærerutdanning kan tilsettes i alle fag, mens personer med annen lærerutdanning, inklusive de med praktisk-pedagogisk utdanning, kan tilsettes i fag/på fagområder der vedkomne har minst 30 studiepoeng relevant utdanning. 30 studiepoeng tilsvarer en halvårsenhet.

Direktoratet ønsker at alle lærere som underviser på ungdomstrinnet har fordypning i de fagene de underviser i. Spesielt gjelder dette norsk, matematikk og engelsk.

Det vil, etter direktoratets mening, bidra til en nødvendig høyning av lærerkompetansen i disse fagene.

Endringsforslaget medfører at nytilsatte på ungdomstrinnet må ha minst 60 studiepoeng (1.år) fordypning i fagene norsk, matematikk og engelsk.

Skoledirektøren i Kristiansand støtter endringsforslaget.

Til høringsinstansene, jf. vedlagt liste

HØRINGSBREV OM FORSLAG TIL ENDRINGER I FORSKRIFT TIL OPPLÆRINGSLOVEN 23.06.2006 NR. 724

I INNLEDNING

Utdanningsdirektoratet sender med dette forslag til endringer i forskrift til opplæringsloven på høring. Høringsforslaget er utarbeidet i samarbeid mellom Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet.

Det foreslås endringer på følgende områder:

1. Kompetansekrav til førskolelærere i grunnskolen
2. Kompetansekrav til lærere på ungdomstrinnet i grunnskolen

Dessuten foreslås det justeringer av begrep som følge av innføringen av Kunnskapsløftet og endring av henvisning i forskriftens § 14-6 som følge av nytt EU-direktiv.

Utdanningsdirektoratet ber om høringsinstansenes synspunkter på forslagene.

Struktur i høringsbrevet

Kun de paragrafer der det er foreslått endringer er tatt inn i høringsbrevet. Forslag til endringer i formuleringer eller innhold er markert med kursiv i forslaget til forskriftstekst for den enkelte paragraf.

Høringsuttalelser

Høringsuttalelser sendes Utdanningsdirektoratet på e-post til post@utdanningsdirektoratet.no eller per brev til Utdanningsdirektoratet, Postboks 2724 Tøyen, 0608 Oslo.

Frist for innsending av høringsuttalelser til Utdanningsdirektoratet er den 31 10 07.

Med vennlig hilsen

Erik Bolstad Pettersen
Områdedirektør for regelverk og finansiering

Kristin Holma Andersen
Rådgiver

Vedlegg:
1. Liste over høringsinstansene

KRISTIANSAND KOMMUNE	
Saksnr. 200708756	Dok.nr. 2
08 OKT. 2007	
Enhet/Saksbeh. STH	Arkivkode 430A20 813
Unnt.off. iht.	

Postadresse:
Postboks 2924 Tøyen, 0608 Oslo
Besøksadresser:
Kolstadgata 1, Oslo
Britveien 4, Molde
Parkgata 36, Hamar

Telefon:
+47 23 30 12 00
Telefaks:
+47 23 30 12 99

E-post:
post@utdanningsdirektoratet.no
Internett:
www.utdanningsdirektoratet.no

Bankgiro:
7694 05 10879
Org.nr.:
NO 970 018 131 MVA

II KOMMENTARER TIL FORSLAG OM ENDRINGER I FORSKRIFT TIL OPPLÆRINGSLOVEN

1. Bakgrunn

I Soria Moria-erklæringen og i St.meld. 16 (2006-2007)... og *ingen sto igjen* signaliseres det en gjennomgang av dagens forskriftsbestemmelser om lærerkompetanse og en vurdering av dagens lærerutdanning.

I St.meld. 16 (2006-2007) står det: "Kunnskapsdepartementet arbeider kontinuerlig for å heve kompetansen til førskolelærere og lærere, blant annet gjennom utdanningene på høyskolene og universitetene, gjennom å bidra til etter- og videreutdanning, gjennom lov- og forskriftsverk og gjennom å finansiere utdanningsforskning. Dette arbeidet vil fortsette. I tillegg vil departementet sette i gang et systematisk arbeid for å vurdere de langsiktige kompetansebehovene i barnehage, skole og opplæring, rådgivning og voksenopplæring. I dette arbeidet må både behovet for kompetanse og effektive styringsvirkemidler, herunder lov- og forskriftsverk, vurderes. Arbeidet vil bygge på nasjonal og internasjonal kunnskap om kompetanse og kvalitet". Videre sies det i meldinga at departementet bl.a. vil vurdere å innføre krav til kompetanse for å undervise i sentrale fag på visse trinn.

Ved behandling av meldingen understreket Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen at *"tilsette med høg kompetanse er den viktigaste føresetnaden for god kvalitet, både fagleg og sosialt, i heile utdanningssystemet"*, og at arbeidet med å sikre god kvalitet på lærerutdanningen er viktig.

Det overordnede grunnlaget for et slikt arbeid er å sikre at en i grunnopplæringen har lærere som i størst mulig grad bidrar til god læring hos elevene. I den samlede gjennomgangen vil det i Kunnskapsdepartementet i stor grad bli arbeidet parallelt med å vurdere forskriftsendringer og vurdere lærerutdanningen. Der det er naturlig, vil det bli lagt vekt på å få en god sammenheng mellom de kompetansekrav som stilles i forskriften, og den kompetanse som lærerutdanningen skal gi. I tillegg til dette vil det blant annet bli vurdert om nåværende hovedregel i forskriften om krav til kompetanse for å bli tilsatt skal erstattes av et krav knyttet til undervisning i de ulike fagene. Dette arbeidet med en slik prinsipiell vurdering av hele kompetansekapitlet i forskriften planlegges satt i gang i løpet av høsten 2007.

På to områder synes behovet for endringer å være så stort at det tas sikte på å gjennomføre en skjerping av kompetansekravene forut for den samlede gjennomgangen av alle forskriftsbestemmelsene. Dette gjelder hvilke krav som skal stilles til førskolelærere for å bli tilsatt for å undervise på 1. årstrinn i grunnskolen, og hvilke krav som skal stilles til faglig fordypning hos lærere for å bli tilsatt for å undervise i noen sentrale fag på ungdomstrinnet. De konkrete forslag til nye kompetansekrav er gjengitt nedenfor. I tillegg er det nedenfor foreslått noen mindre språklige endringer i forskriften som konsekvens av innføringen av nye begrep i grunnopplæringen ved innføringen av Kunnskapsløftet.

2. Kompetansekrav til førskolelærere i skolen

Bakgrunn for nåværende bestemmelse

Ved innføring av Reform -97 fikk 6-åringene skolerett og skoleplikt. Stortinget la den gang vekt på at skolen skulle tilby 6-åringene det beste fra både førskole- og skoletradisjonen. Læreplanverket ble utviklet med vekt på temaorganisert opplæring, lek og frie aktiviteter på hele det daværende småskoletrinnet (1.- 4. trinn). Som en følge av dette ble det åpnet for større mulighet for tilsetting av førskolelærere i skolen. Førskolelærere uten videreutdanning kunne tilsettes på 1. årstrinn, mens førskolelærere med relevant videreutdanning kunne tilsettes på hele småskoletrinnet. Det ble samtidig utviklet en særskilt videreutdanningsenhet ved høyskolene for å imøtekomme denne siste bestemmelsen.

Ved innføringen av Reform-97 ble det fastsatt at i alle 1. klasser i grunnskolen der det var flere enn 18 elever, skulle det være to pedagoger. Dette ble på mange skoler organisert med en allmennlærer og en førskolelærer i disse klassene. For mange førskolelærere ble det også svært attraktivt å arbeide i skolen fordi de ble tilbudt høyere lønn og andre arbeidstidsbestemmelser enn ved tilsetning i barnehager. Høsten 2000, tre år etter innføring av Reform-97 ble 4666 årsverk, eller 25 % av alle årsverk på småskoletrinn, utført av førskolelærere. 27 % av de 4666 årsverkene ble utført av førskolelærere uten videreutdanning.

Situasjonen nå

Kunnskapsløftet ble innført høsten 2006 med nye læreplaner i alle fag. De tidligere bestemmelsene i opplæringsloven §§ 8-3 og 8-4 om klassesdelingstall og to pedagoger i store klasser/grupper på første trinn er opphevet. Skoleeier har nå selv ansvaret for å organisere elevene i hensiktsmessige og pedagogisk forsvarlige grupper. Parallelt med dette er det satt i verk nasjonale tiltak for full barnehagedekning, noe som gjør etterspørselen etter førskolelærere til barnehagene større enn noen gang.

Utviklingen fra 2000 til 2006 viser at andelen førskolelærer på de fire første trinnene holder seg relativt stabilt på ca ¼ av utførte årsverk. Andelen førskolelærere uten videreutdanning er imidlertid sterkt redusert de siste årene. Høsten 2006 viser statistikken at førskolelærere utfører 4834 årsverk på 1.- 4. årstrinn. Dette utgjør 27 % av årsverkene på disse trinnene. Men av disse 4834 årsverkene utføres nå bare 7 % av førskolelærere uten videreutdanning

Med Kunnskapsløftet ble inndelingen av barnetrinnet i et småskoletrinn (1. - 4. årstrinn) og et mellomtrinn (5. - 7. årstrinn) opphevet. Med dette reiser også spørsmålet seg om en skal ha felles kompetansebestemmelser for hele barnetrinnet (1. - 7. årstrinn), og dermed også spørsmålet om førskolelærere skal kunne tilsettes for undervisning på hele barnetrinnet.

Vurdering

Førskolelærere med videreutdanning vil i mange situasjoner utgjøre et viktig supplement til kompetansen i grunnskolens laveste trinn. Utviklingen i retning av stadig færre førskolelærere uten videreutdanning kan tyde på at arbeidsgiverne lokalt ikke ser seg så godt tjent med å tilsette førskolelærere uten videreutdanning lenger. Direktoratet antar at det er to forhold som i hovedsak tilsier at det bør kreves videreutdanning for alle førskolelærere som tilsettes i skolen. Det ene er den økende vekt på lese, skrive og regneferdigheter på 1. årstrinn i Kunnskapsløftet. Det andre er at bestemmelsen om to pedagoger i store klasser/grupper på 1. årstrinn er falt bort.

Det er på denne bakgrunn det nå sendes på høring forslag om å innføre krav om at det ved tilsetning av førskolelærere på 1. årstrinn skal stilles de samme krav om videreutdanning som ved tilsetning på 2. - 4. årstrinn. Endringsforslaget medfører at alle førskolelærere som heretter skal tilsettes i skoleverket, må ha minst 60 studiepoeng videreutdanning. Forslaget til endring i forskriftens § 14-2 er gjengitt i vedlegg til dette brevet.

Siden inndelingen av barnetrinnet i et småskoletrinn og et mellomtrinn falt bort med Kunnskapsløftet, kan det reises spørsmål om det også bør vurderes å åpne for tilsetning av førskolelærere med tilleggsutdanning på hele barnetrinnet og ikke bare på 1. - 4. årstrinn. Begrunnelsen for en slik utvidning kan i tilfelle være at dette vil gi en større fleksibilitet for skoleeierne i utnyttelsen av sine ansatte, siden hele barnetrinnet nå vanligvis organiseres under ett ved de fleste skoler. I det framlagte høringsforslaget er dette ikke innarbeidet.

Det konkrete forslaget til endring i forskriftens § 14-2 vedrørende førskolelærere er gjengitt i vedlegget til dette brevet.

3. Krav til fagkompetanse for lærere på ungdomstrinnet

Gjeldende bestemmelser

Ifølge kravene i forskriftens § 14-2 er det to hovedgrupper lærere som kan bli tilsatt i grunnskolens 5. - 10. årstrinn. Personer som har allmennlærerutdanning kan bli tilsatt i alle fag, mens personer med annen lærerutdanning, inklusive de med praktisk-pedagogisk utdanning, kan tilsettes "... i fag/på fagområder der vedkommende har minst 30 studiepoeng relevant utdanning". 30 studiepoeng tilsvarer en halvårshet. Personer med allmennlærerutdanning kan som følge av dette tilsettes i hvilket som helst fag på disse årstrinnene, uavhengig av hvor mange studiepoeng vedkommende har i tilsetningsfaget. Disse vilkår har, med noen mindre endringer underveis, vært gjeldende i svært mange år. Bestemmelsene gjelder for alle fag på disse årstrinnene.

Situasjonen på ungdomstrinnet

En kartlegging gjennomført av Statistisk sentralbyrå i 1999/2000 viste at personalet på ungdomstrinnet hadde slik utdanningsbakgrunn: Allmennlærerutdanning 61 %, høgskole-/universitetsbakgrunn med praktisk-pedagogisk utdanning 25 %, faglærerutdanning 8 %, annen utdanning/bakgrunn 6 %.

I en undersøkelse fra 2005 er det bl.a. kartlagt hvilken faglig fordypning lærere på ungdomstrinnet hadde i de fagene de underviser i. Undersøkelsen viser denne fordypningsgrad i undervisningsfaget for lærerne i norsk, matematikk og engelsk:

Fag	Uten fordypning	1 - 59 studiepoeng	60 eller flere studiepoeng
Norsk	19 %	38 %	43 %
Matematikk	21 %	51 %	28 %
Engelsk	26 %	23 %	51 %

Vurdering

Etter direktoratets vurdering er det ønskelig at alle lærere på ungdomstrinnet har fordypning i de fag de underviser i, spesielt i norsk, matematikk og engelsk. Kunnskapsløftet vektlegger de 5 grunnleggende ferdighetene å kunne uttrykke seg muntlig, skriftlig, kunne lese, regne og kunne bruke digitale verktøy. Dette forutsetter god kompetanse hos lærere. I de øvrige nordiske land og flere andre land har de en mer fagspesifikk utdanning for tilsetning på grunnskolens øvre trinn enn vi har i Norge.

I dagens 4-årige allmennlærerutdanning er det satt av tid til at lærerstudentene skal få 2 års spesialisering. Et skjerpet krav til fordypningskompetanse for tilsetning vil bidra til at studenter innen allmennlærerutdanningen tenker mer på hvilke fagområder de vil spesialisere seg innenfor.

Forslaget om å kreve minst 60 studiepoengs fordypning (1 år) for nytilsetning på ungdomstrinnet i fagene norsk, matematikk og engelsk vil etter direktoratets mening bidra til en nødvendig høyning av lærerkompetansen i disse fagene. Siden departementet har varslet en mer omfattende gjennomgang av kompetansebestemmelsene, er det grunn til å minne om at dette forslaget om skjerping av fagkravet i henholdsvis norsk, matematikk og engelsk bare er det første skrittet i arbeidet med å sikre en framtidig solid kompetanse hos dem som tilsettes som lærere.

Det konkrete forslaget til endring i forskriftens § 14-2 er gjengitt i vedlegget til dette brevet.

4. Justeringer av begreper som følge av innføringen av Kunnskapsløftet

Ved innføringen av Kunnskapsløftet ble skillet mellom grunnskolens småskoletrinn og mellomtrinn opphevet. Likeledes ble det, særlig innen videregående opplæring, innført nye begreper. Disse endringer medfører ingen behov for reelle endringer i bestemmelsene om lærerkompetanse i kap. 14, men bare enkelte begrepsjusteringer. Forslagene til hvilke justeringer som bør innarbeides, går fram av det konkrete forslaget til endringer i forskriften som er gjengitt i vedlegget til dette brevet.

5. Endringer i § 14-6 som følge av nytt EU-direktiv.

Innenfor EU er det vedtatt et nytt direktiv, 2005/36/EF, om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner. Dette direktivet erstatter tidligere direktiv på dette feltet. Når det gjelder læreryrkene, representerer det nye direktivet ingen store endringer i forhold til de tidligere direktivene. Direktiv 2005/36/EF blir en del av norsk rett i det Stortinget samtykker til det. Dette vil sannsynligvis skje i løpet av høstsesjonen 2007. På denne bakgrunn foreslås direktivhenvisningen i § 14-6 endret. I praksis må en bruke de tidligere direktivene 89/48/EØF, 92/51/EØF og 2001/19/EF inntil Stortinget har samtykket i at direktiv 2005/36/EF skal anses som del av norsk rett.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser av endringsforslagene

Direktoratet kan ikke se at de foreslåtte endringer har vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for skoleeierne.

Tilsettingsstatistikken viser at nesten ingen skoleeiere har tilsatt førskolelærere uten videreutdanning de seinere år. Utdanningsdirektoratet anser derfor den økonomiske konsekvensen av å skjerpe tilsetningskravene for førskolelærere på 1. årstrinn som minimale.

Et nytt krav om 60 studiepoeng fordypning framfor nåværende krav om 30 studiepoeng for lærere som skal tilsettes for undervisning i norsk, matematikk eller engelsk på ungdomstrinnet, vil bare i unntakstilfeller medføre høyere lønnskostnader for skoleeierne. Dette fordi kravet om flere studiepoeng i seg selv ikke utløser rett til høyere avlønning eller endring av stillingstittel, verken for personer med allmennlærerutdanning eller med annen universitets- eller høyskoleutdanning.

Ingen av forslagene medfører pålegg av nye administrative prosedyrer for skoleeierne.

Konsekvensene for dem som søker lærerstillinger, vil være at enkelte personer som til nå har hatt god nok utdanning/bakgrunn for tilsetning i visse lærerstillinger, ikke lenger vil kunne vurderes som kvalifiserte søkere fordi de ikke fyller de foreslåtte nye kompetansekravene.

7. Antatt framdriftsplan knyttet til endringsforslagene

Kunnskapsdepartementet har gitt uttrykk for ønsket om å iverksette ovennevnte endringsforslag slik at de kan gjelde fra og med tilsettinger for skoleåret 2008-2009. Dette innebærer at det er et mål å få endringene fastsatt snarest mulig etter årsskiftet 2007/08. Det er ikke utarbeidet utkast til overgangsordninger.

III Spørsmål

Direktoratet viser til at vedlagte forslag til endringer i noen av kompetansekravene for undervisningsstillinger i grunnskolen bare er en start på et større arbeid med en gjennomgang av alle nåværende forskriftsbestemmelser på feltet. Ytterligere endringer i forhold til nåværende kompetansekrav både for grunnskolen og for videregående opplæring vil bli vurdert på et seinere tidspunkt.

Direktoratet ber høringsinstansene særlig uttale seg om følgende forslag:

- 1) Innføring av krav om videreutdanning for at førskolelærere kan tilsettes på 1. årstrinn i grunnskolen
- 2) Innføring av økte kompetansekrav for tilsetting som lærer i fagene norsk, matematikk og engelsk på ungdomstrinnet.

Direktoratet ønsker videre synspunkter på:

- 3) Bør førskolelærere med videreutdanning kunne tilsettes for undervisning på hele barnetrinnet?
- 4) Bør de økte kompetansekrav for tilsetting for undervisning i norsk, matematikk og engelsk innføres i alle de tre nevnte fagene eller bare i norsk og matematikk?

IV FORSLAG TIL ENDRINGER I FORSKRIFT TIL OPPLÆRINGSLOVEN**§ 14-2. Krav for tilsetjing i grunnskolen****a) Tilsetjing i undervisningsstilling på barnetrinnet i grunnskolen**

1) Den som skal tilsetjast i undervisningsstilling på 1.- 4. årstrinn, må fylle eitt av desse krava:

- Førskolelærerutdanning, jf. nasjonal rammeplan, og minst 60 studiepoeng vidareutdanning innretta på undervisning på barnetrinnet
- Førskolelærerutdanning, jf. nasjonal rammeplan, med spesialpedagogisk utdanning tilsvarende minst 60 studiepoeng, dersom hovudoppgåva er spesialundervisning eller behova til elevane gjer slik utdanning ønskeleg
- Allmennlærerutdanning, jf. nasjonal rammeplan
- Faglærerutdanning i praktiske og/eller estetiske fag, jf. nasjonale rammeplanar, eller tilsvarende kompetanse i desse faga. Tilsetjing kan skje for undervisning i fag/på fagområde der vedkommande har minst 30 studiepoeng relevant utdanning.

2) Den som skal tilsetjast i undervisningsstilling på 5.- 7. årstrinn, må fylle eitt av desse krava:

- Allmennlærerutdanning, jf. nasjonal rammeplan
- Faglærerutdanning, jf. nasjonale rammeplanar, for undervisning i fag/på fagområde der vedkommande har minst 30 studiepoeng relevant utdanning
- Yrkesfaglærerutdanning, jf. nasjonale rammeplanar, for undervisning i fag/på fagområde der vedkommande har minst 30 studiepoeng relevant utdanning
- Universitets- og/eller høgskoleutdanning som samla utgjer minst 240 studiepoeng, inklusive pedagogisk utdanning etter § 14-1, for undervisning i fag/på fagområde der vedkommande har minst 30 studiepoeng relevant utdanning
- Førskolelærerutdanning, jf. nasjonal rammeplan, med spesialpedagogisk utdanning tilsvarende minst 60 studiepoeng, dersom hovudoppgåva er spesialundervisning eller behova til elevane gjer slik utdanning ønskeleg.

b) Tilsetjing i undervisningsstilling på ungdomstrinnet i grunnskolen

Den som skal tilsetjast i undervisningsstilling på 8.- 10. årstrinn, må fylle eitt av desse krava:

- Allmennlærerutdanning, jf. nasjonal rammeplan. Ved tilsetjing for undervisning i faga norsk, matematikk eller engelsk må vedkommande ha minst 60 studiepoeng relevant utdanning for tilsetjingsfaget
- Faglærerutdanning, jf. nasjonale rammeplanar, for undervisning i fag/på fagområde der vedkommande har minst 30 studiepoeng relevant utdanning
- Yrkesfaglærerutdanning, jf. nasjonale rammeplanar, for undervisning i fag/på fagområde der vedkommande har minst 30 studiepoeng relevant utdanning
- Universitets- og/eller høgskoleutdanning som samla utgjer minst 240 studiepoeng, inklusive pedagogisk utdanning etter § 14-1, for undervisning i fag/på fagområde der vedkommande har minst 30 studiepoeng relevant utdanning. Ved tilsetjing for undervisning i faga norsk, matematikk eller engelsk må vedkommande likevel ha minst 60 studiepoeng relevant utdanning for faget.
- Førskolelærerutdanning, jf. nasjonal rammeplan, med spesialpedagogisk utdanning tilsvarende minst 60 studiepoeng, dersom hovudoppgåva er spesialundervisning eller behova til elevane gjer slik utdanning ønskeleg.

§ 14-3. Krav for tilsetjing i den vidaregåande skolen

- a) Den som skal tilsetjast i undervisningsstilling i *studieførebuande fag* i den vidaregåande skolen, må fylle eitt av desse krava:
- Universitets- og/eller høgskoleutdanning som samla utgjer minst 240 studiepoeng, inklusive pedagogisk utdanning etter § 14-1, for undervisning i fag/på fagområde der vedkommande har minst 60 studiepoeng relevant utdanning
 - Faglærarutdanning, jf. nasjonale rammeplanar, for undervisning i fag/på fagområde der vedkommande har minst 60 studiepoeng relevant utdanning
 - Lærarutdanning, jf. § 14-2, med spesialpedagogisk utdanning tilsvarande minst 60 studiepoeng, dersom hovudoppgåva er spesialundervisning eller behova til elevane gjer slik utdanning ønskeleg.
- b) Den som skal tilsetjast i undervisningsstilling i yrkesfag i den vidaregåande skolen, må fylle eitt av desse krava:
- Yrkesfaglærarutdanning, jf. nasjonal rammeplan, for undervisning i fag/på fagområde der vedkommande har minst 60 studiepoeng relevant utdanning, jf. § 14-5
 - Universitets- og/eller høgskoleutdanning som samla utgjer minst 180 studiepoeng inklusive pedagogisk utdanning etter § 14-1, for undervisning i fag/på fagområde der vedkommande har minst 60 studiepoeng relevant utdanning
 - Faglærarutdanning, jf. nasjonale rammeplanar, for undervisning i fag/på fagområde der vedkommande har minst 60 studiepoeng relevant utdanning
 - Fagbrev, sveinebrev eller fullført og bestått anna yrkesfagleg utdanning i vidaregåande opplæring, 2 års yrkesteoritisk utdanning utover vidaregåande skolenivå og 4 års yrkespraksis etter fullført vidaregåande opplæring, for undervisning i fag/på fagområde som utdanninga/bakgrunnen er relevant for. I tillegg krevst pedagogisk kompetanse etter § 14-1
 - Lærarutdanning, jf. § 14-2, med spesialpedagogisk utdanning tilsvarande minst 60 studiepoeng, dersom hovudoppgåva er spesialundervisning eller behova til elevane gjer slik utdanning ønskeleg.

§ 14-6. Krav for tilsetjing av lærar med utdanning og praksis frå land i EØS-området

Statsborgar i EØS-land eller i Sveits som har utdanning og praksis som til saman kan seiast å vere likeverdig med den norske lærarutdanninga som vert kravd i det einskilde tilfellet, kan tilsetjast. Det kan stillast krav om tilfredsstillande kunnskapar, dugleik og innsikt i norsk språk og i norske samfunnsforhold og skoleforhold.

Statsborgarar i EØS-land eller i Sveits som er godkjent som lærar i eit land innan EØS-området eller i Sveits har rett til å bli vurdert som kvalifisert til norsk lærarstilling når utdanninga og praksisen til vedkommande kan seiast å tilsvare det kompetansekravet som er sett til den aktuelle norske lærarstillinga.

Direktiv 2005/36/EF må leggjast til grunn for korleis ein skal behandle søkjar som er statsborgar i land innan EØS-området eller i Sveits, ved tilsetjing av lærarar.

Vedlegg 1.

Liste over høringsinstanser:

Akademikerne
Antirasistisk Senter
Barneombudet
Datatilsynet
Departementene
Dysleksiforbundet
Elevorganisasjonen
Faglige råd
Fellesorganisasjonen for barnevernpedagoger, sosionomer og vernepleiere
Foreldreutvalget for grunnskolen - FUG
Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon - FFO
Fylkesmennene
Fylkeskommunene
Handels- og servicenæringens Hovedorganisasjon
Innvandrerne Landsorganisasjon - INLO
Kommunene
Kommunenes Sentralforbund - KS
Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene - KIM
Kristne Friskolers Forbund
Landslaget for udelt og fådelt skole - LUFSS
Landsorganisasjonen i Norge - LO
Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner
Likestillingsombudet
Lærerorganisasjonene
Maskinentreprenørenes Forbund
Musikernes fellesorganisasjon
Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring - NAFO
Norges Handikapforbund
Norges Kvinne- og Familieforbund
Norges Røde Kors
Norsk forbund for utviklingshemmede - NFU
Norsk Kulturskoleråd
Norsk foreldrelag for funksjonshemmede
Norsk Montessori Forbund
Norsk Psykologforening
Norsk skolelederforbund
Norske Friskolers landsforbund
Norsk Organisasjon for Asylsøkere - NOAS
NOKUT
Organisasjonen mot offentlig diskriminering - OMOD
Næringslivets Hovedorganisasjon - NHO
Politidirektoratet
Sentralt råd for yrkesopplæring (SRY)
Riksrevisjonen
Rådet for innvandererorganisasjoner i Oslo
Sametinget
Samordna opptak
Senter mot etnisk diskriminering - SMED
Sivilombudsmannen
SOS Rasisme

Statens råd for funksjonshemmede
Steinerskolene i Norge
Studentorganisasjonene
Styrene for de statlige skolene
Styrene for de private grunnskolene
Styrene for friskolene
Utdanningsgruppenes Hovedorganisasjon - UHO
Utlendingsdirektoratet
Universitet og høyskoler
Universitets- og høyskolerådet
VOX – Voksenopplæringsinstituttet
Voksenopplæringsforbundet - VOFO
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund - YS

Punkt 74/07: Kristiansandsmodellen - oversendelsesforslag

Dato: 24.09.2007
Saksnr.: 200702166-5
Arkivkode E: 202
Saksbehandler: Nils Erik Hessen

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
17.10.2007

Kristiansandsmodellen – foreløpig svar på oversendelsesforslag

Sammendrag:

Bystyret fattet følgende oversendelsesforslag den 05.09.07.

Administrasjonen bes vurdere hvorvidt andre ordninger bedre kan ivareta behovet for rimelige boliger for førstegangsetablerere.

og

Administrasjonen bes vurdere om samarbeid med KOBBS eller andre aktører kan supplere Kristiansandsmodellen.

Vedtakene vil bli besvart under ett og det antas at vurderingene kan forelegges Kommunalutvalget i løpet av 1 halvår 2008.

Ordningene vil bli vurdert i samarbeid med Kristiansand Boligforvaltning KF, EBT-Boligtjenesten, boligbyggelag, finansinstitusjoner og ev. Husbanken, målt mot de kriterier som Kristiansandsmodellen har som målsetning å fylle.

Det vil bli engasjert eksterne konsulenter for deler av vurderingen.

Forslag til vedtak:

1. Formannskapet tar saken til orientering.

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Ole Dag Myhrstad
Eiendomssjef

Trykte vedlegg:
Utrykte vedlegg:

Ingen
Ingen

Punkt 75/07: Oversendelsesforslag: trafikktiltak i Marviksveien

Dato: 17.09.2007
Saksnr.: 200708399-1
Arkivkode E: 033 Q20
Saksbehandler: Per Kjelsaas

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
17.10.2007

Oversendelsesforslag: trafikktiltak i Marviksveien

På møte i bystyret 05.09.07, sak 124/08 ble følgende oversendelsesforslag vedtatt:
"Bystyret ber administrasjonen vurdere å snarest mulig lage fysiske hindringer i Marviksveien. Innsnevringstiltak a la Gimleveien bør være aktuelt. Trafikkgruppen ved Wilds Minne skole og Marviksveien velforening tas med på råd".

Marviksveien er fylkesvei og planlegging og gjennomføring av fysiske tiltak må skje gjennom Statens vegvesen. Vegvesenet har som kjent i år fått et mindre beløp fra ATP-prosjektet til fartsdempende tiltak m.m. i Marviksveien. ATP-utvalget har foreslått midler i 2008 til planlegging og prosjektering av større tiltak i Marviksveien og Østre ringvei i tråd med kommunedelplan for Lund. Vi regner med at det også blir satt av midler i 2009. Det vil i denne forbindelse bli utført kartlegging og analysering av trafikkmønsteret i området med bruk av et eget trafikkmodelleringsprogram (Contram). Skole og velforening vil bli kontaktet i forbindelse med planleggingsarbeidene.

Bl.a. pga busstrafikk er det antakelig lite aktuelt å innføre innsnevring a la Gimleveien i Marviksveien. En bør dessuten være varsom med drastiske tiltak før en har sett på hvordan dette vil virke inn på trafikkbelastning i det øvrige veinettet i området. Ovennevnte redegjørelse er satt opp i samråd med vegvesenet.

Forslag til vedtak:

1. Formannskapet tar redegjørelsen til orientering

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Per Kjelsaas
Konst. byingeniør

Vedlegg: ingen

Punkt 76/07: Spicheren friluft - moderne skileik, avklaring på vidare fremdrift

Bilag

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Dato: 10.09.2007
Saksnr.: 200707921-1
Arkivkode E: D11
Saksbehandler: Trond Johanson

Saksgang

Byutviklingsstyret
Kulturstyret
Formannskapet

Møtedato

27.09.2007
27.09.2007
17.10.2007

Spicheren friluft - moderne skileik, avklaring på videre fremdrift

Sammendrag:

Arbeidet med etablering av "Spicheren friluft – moderne skileik" er under planlegging. Prosjektet er finansiert gjennom et spleiselag mellom Kristiansand kommune og kulturdepartementet og har en kostnadsramme på kr 6.2 millioner hvorav kr 2 mill. er bidrag fra kulturdepartementet..

Anlegget er planlagt etablert på Spicheren, mellom Gimle gård, UiA (tidl. HIA) og Gimlehallen. Eiendommen eies delvis av Kristiansand kommune og delvis av Statsbygg. På Statsbyggs arealer er Gimle rytterforening etablert med en i dag delvis rast ridehall. Området benyttes imidlertid fortsatt til rytteraktiviteter.

Kommunen har i prosessen hatt tett dialog med samarbeidspartene, blant andre kulturdepartementet. Departementet har forståelse for avklaringene som må foretas lokalt og at tiltaket må gjennom en kommunal planprosess. Tilsagn om finansiell deltakelse på kr 2 millioner står ved lag forutsatt anleggstart innen utløpet av 2009.

Arbeidet har nå stoppet opp og det er behov for noen vesentlige avklaringer for å komme videre. Grunnen til at arbeidet med etablering av "Spicheren friluft" midlertidig er stoppet opp er at Ridehuset AS/rytterforeningens avtale med Statsbygg om bruk av området fortsatt er gjeldende, slik at planarbeid ikke kan ferdigstilles og arbeider i marka ikke påbegynnes. Kommunen har vært i dialog med ridemiljøet gjennom deres koordinerende adv. Wigemyr for å finne løsning.

Ryttermiljøet har signalisert vilje til å frasi seg rettigheter på Spicheren dersom kommunen kan fremskaffe nytt tilbud på Jegersberg jordene. Dette tilbudet må bestå i en kommunal ridehall med tilhørende anlegg og nødvendige fasiliteter.

Arealet ved Jegersberg er i privat eie og kommunen har vært i dialog med eier, som i prinsippet er villig til forhandling om kommunal etablering av ridehall på eiendommen. Gjeldende areal ligger imidlertid innenfor markagrensen (i marka), men er i kommuneplanen angitt som "områder uten arealbruksavklaring" (grunnet forholdet til utvidelse av Oddernes kirkegård).

For å komme videre med prosjekt moderne Skileik – Spicheren friluft må følgende falle på plass:

1. Areal for "Spicheren friluft – moderne skileik" må fristilles, dvs. Gimle Rytterforening/Ridehuset AS må flytte fra området. Disse ønsker at kommunen gir et forpliktende tilbud om etablering av ny ridehall på Jegersberg gård.
2. Kommunen må inngå avtale med grunneier på Jegersberg gård om etablering av ridehall. Areal for ny ridehall på Jegersbergjordene må reguleres for å avklare arealbruken. Det må avsettes midler til prosjektering, investering og drift av anlegget.
3. Det må etableres egne ridestier i Jegersbergområdet, med utgangspunkt i Jegersbergjordene for å håndtere dagens og økt ryttervirksomhet i området. Dette må etableres samtidig med pkt. 2 og finansieres.
4. Spicheren friluft må reguleres. Utkast til plan er finansiert utarbeidet og klar til utleggelse. Driften er ikke finansiert, men tilsagn om kommunale midler er gitt.

Etablering av erstatningsridehall på Jegersbergjordene er ikke helt uproblematisk. Tiltaket ligger innenfor markagrensen og ligger i en av hovedinnfartsårene til det populære turområdet Jegersberg. Parkvesenet har hatt drøftinger med fylkesmannen som vil avvente å ta standpunkt til tiltaket i påvente av argumentasjon for nødvendighet av nettopp denne lokaliseringen/beliggenheten.

Parksjefen er positiv til etablering av Spicheren friluft men har betenkeligheter dersom tiltaket innebærer nyetablering av et større rideanlegg med tilhørende anlegg på Jegersbergjordene. Arealene ligger sentralt plassert i en av hovedinnfartsårene til marka, og på feil side av markagrensen. Økende rideaktiviteter i marka vil ytterligere øke konfliktgraden mellom ryttere og øvrige brukere av friluftsområdet. Ut fra en helhetsvurdering anbefaler parksjefen i samråd med teknisk direktør derfor at Ryttersporten, av hensyn til de store friluftsinteressene i området" søkes flyttet ut av sentrumsområdet og samlokaliseres for eksempel med Kristiansand og Søgne rideklubb på Åros, eller til Eponasenteret ved Sørlandsparken. Disse to aktørene har allerede henvendt seg til kommunen og meldt kapasitet til å ta i mot Gimle rytterforening. I tillegg er det etablert ridemiljøer rundt omkring ved oppstalling av hester gårdsbrukene rundt omkring i kommunen. Et utvalg av disse vil kunne håndtere det økende ryttermiljøet i lokalområdene i tillegg til de store sentraene.

Denne løsningen er diskutert med idrettssjefen og kulturdirektøren. Kulturdirektøren er enig i anbefalingen. Idrettssjefen er uenig i å flytte ridemiljøet ut fra Lundsområdet. Han ønsker å opprettholde ridetilbudet innenfor Gimle rytterforenings nedslagsfelt og etablere et tilbud på Jegersbergjordene, dersom det gamle på Spicheren skal avvikles.

Teknisk direktør mener nyetablering av et større anlegg på Jegersbergjordene er en uheldig arealdisponering med bakgrunn i brukerkonflikter i marka. Dersom denne løsningen likevel velges må det samtidig med etablering av ridehall m/tilhørende fasiliteter også etableres egne ridestier i marka jfr. høringsutkastet til flerbruksplan for Jegersberg. Separate ridestier må hjemles i reviderte adferdsregler (som har vært på høring).

Forslag til vedtak:

1. Formannskapet ber administrasjonen videreføre arbeidet med reguleringsplan for etablering av "Spicheren friluft – moderne skileik".
2. Av hensyn til de store friluftsinteressene i Jegersbergområdet, samt konfliktene med byggeforbudet i marka anbefales Gimle Rytterforening etablert i andre deler av kommunen med mindre flerbrukskonflikter, eventuelt samlokalisert med de større ryttermiljøene i distriktet. Det bør arbeides videre med ny lokalisering i samarbeid med Gimle rytterforening og berørte aktører.

Tor Sommerseth
Rådmann

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Bakgrunn for saken :

Parkvesenet har i samarbeid med Kulturdepartementet, Ski- og Skøiteklubben Oddersjaa, Idrettsetaten, UiA, Skiforbundet mfl. utarbeidet forslag til etablering av "Spicheren friluft – moderne skileik" ved Spicheren mellom UiA, Gimle gård og Gimle Katedralskole. Arealene eies i dag av Kristiansand kommune og av Statsbygg.

Tiltaket ligger innefor arealer som i gjeldende reguleringsplan er avsatt til "spesialområde, parkbelte" og "kombinert formål, almenyttig formål – museum/parkbelte". Området må omreguleres for å hjemle tiltaket, også for å avklare forholdet til den nå nedraste ridehallen som eies av Ridehuset AS og disponeres av Gimle Rytterforening. For at Spicheren friluft – moderne skileik kan la seg realiseres må rytterforeningen frasi seg sine rettigheter i området. For at foreningen skal være villige til dette må kommunen gi et forpliktende tilbud til nyetablering i nærheten, og jordene på Jegersberg har vært presentert fra kommunen. Disse arealene er imidlertid i privat eie og ligger på markasiden av markagrensen. Tiltaket; ridehall, ridearena, parkering med mer er av et slikt omfang at dette kommer i konflikt med hva som er ønskelig å akseptere av tiltak innenfor markagrensen.

Kommunen har likevel gjennomført drøftinger med grunneieren for å avklare denne muligheten. Grunneieren er villig til forhandling om avtale.

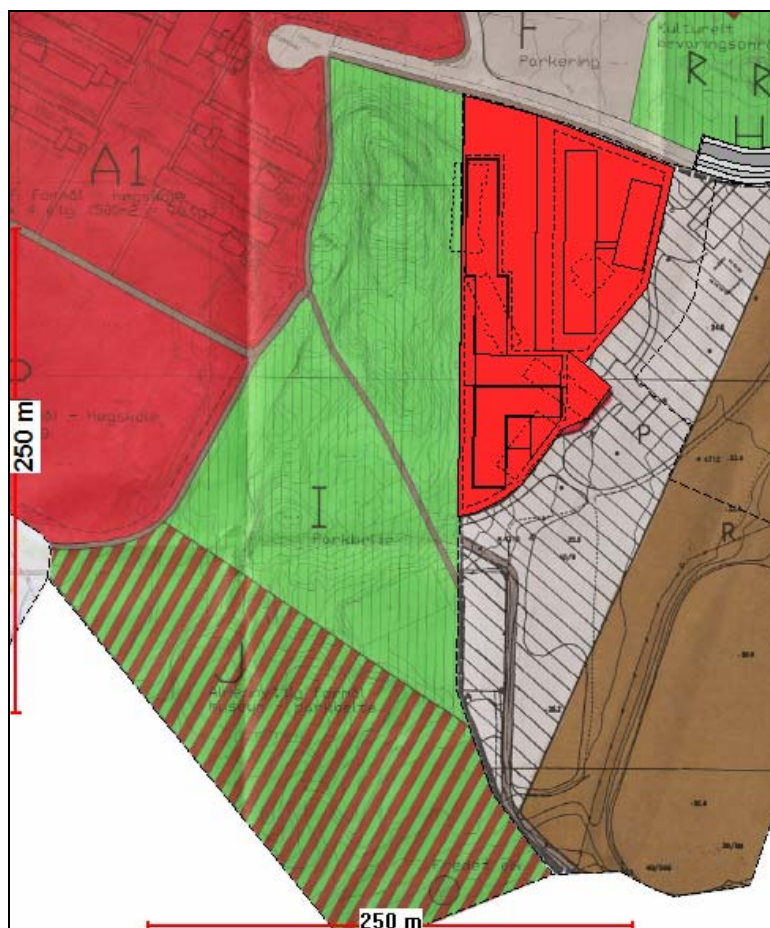
For at ryttersporten skal få en almen profil ønsker idrettssjefen at hallen skal være kommunal, men at det inngås avtale med Gimle rytterforening om egne brukstider, slik at tilbudet er et reelt alternativ til dagens areal på Spicheren. Dagens fasiliteter på Spicheren er dog i dag ikke gode, da det bare er veggene som står igjen etter at vinterens snøfall ødela taket. (Plan- og bygningsetaten lagt ned bygge- og deleforbud for gjenoppføring av ny ridehall på samme sted, da denne er i konflikt med dagens reguleringsplan og med pågående plan for etablering av Spicheren friluft.)

Etablering av ridehall på Jegersbergjordene vil løse ryttersportens behov og derved også tilgjengeliggjøre nødvendige arealer på Spicheren slik at anlegget for moderne skileik kan realiseres. Tiltaket er imidlertid ikke konfliktfritt da det betinger omfattende bygging på gal side av markagrensen. Jegersbergjordene er en av hovedadkomstene til Jegersberg-Skråstadheia friluftsområde, som er definert som bydelens bymark. Det er utarbeidet forslag til flerbruksplan for denne bydelens marka som har vært på høring, sammen med forslag til revisjon av dagens adferdsregler. Flerbruksplanen og reviderte adferdsregler har som mål å koordinere de ulike brukergruppene i område. Som del av planen er det utarbeidet forslag til egne ridestier for å minimere dagens brukerkonflikter. Disse vil gi et tilbud til den rytteraktiviteten som er i området allerede i dag, og som man må ta høyde for i fremtiden. Samtidig med etablering av egne ridestier foreslås det innført rideforbud på de øvrige stiene. (lysløypa og det øvrige løypenettet). Ridestiene er ca 8 km lange og vil koste kr 7 millioner i etablering (forutsatt lys på den nedre sløyfen). Tiltaket er spillemiddelberettiget.

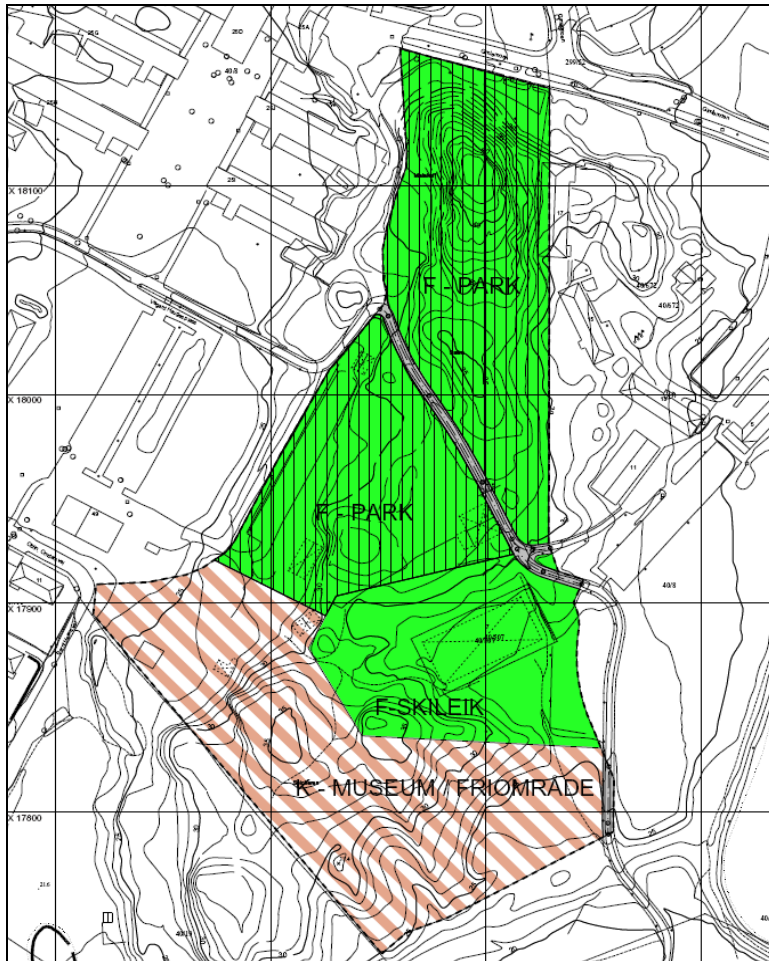
Grunnen til at parkvesenet og teknisk direktør er noe tilbakeholden til etablering av ridesenteret på Jegersberggården er den økte konfliktgraden dette vil gi i forhold til friluftsinteressene i området. Parkvesenet mottar i dag økende antall tilbakemeldinger på konflikt mellom ridende i alle aldre med varierende grad av kontroll med hestene og økende grad av hestemøkk i løypene. Dette i tillegg til hestenes istykkertramping av preparerte skispor i lysløypa i vinterhalvåret. Dersom det ikke etableres ridehall på Jegersbergjordene vil det ikke være nødvendig med nye ridestier. Trolig vil det være tilstrekkelig å differensiere bruken av Sødalsmyrveien i tillegg til oppgradering av traceen fra dagens virksomhet på Jegersberg og til Sødalsmyrveien. Dette må sees i sammenheng med generelt rideforbud på det øvrige turstinettet i området.

Det er i dag i ferd med å etablere seg hester rundt om på gårdsbrukene i Kristiansand. Enkelte av disse ligger godt til rette for en økt rytteraktivitet på gården og i den omkringliggende utmark, uten at dette går på bekostning av de øvrige naturvern og

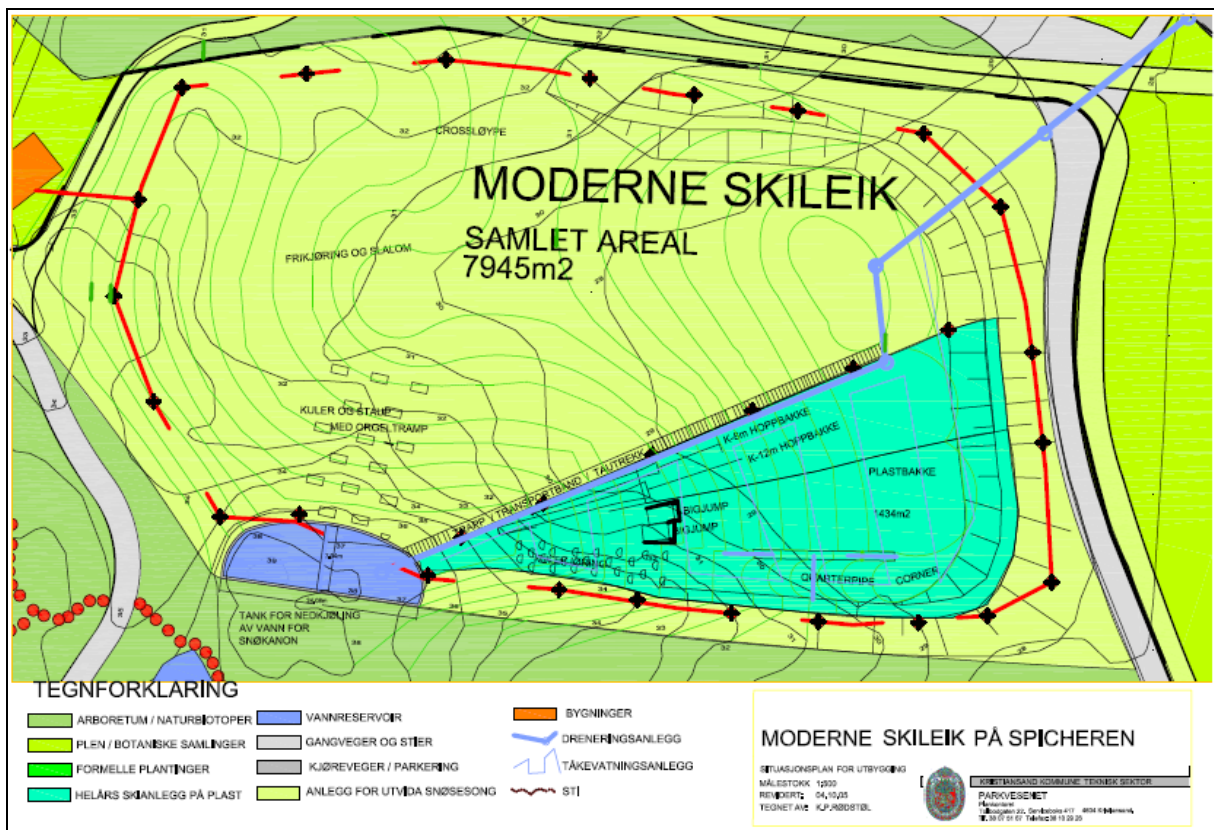
friluftinteressene. Et utvalg av disse mindre lokaliseringene supplert med et større organisert tilbud ved Kristiansand og Søgne rideklubb på Åros, samt tilbudet ved Eponasenteret ved Sørlandsparken, vil etter teknisk direktørs oppfatning gi et godt og langsiktig tilbud i tråd med en hensiktsmessig, helhetlig arealddisponering. Kommunen har vært i kontakt med både aktørene på Åros og på Epona som signaliserer at de har ledig kapasitet. Kulturdirektøren er enig i denne løsningen.

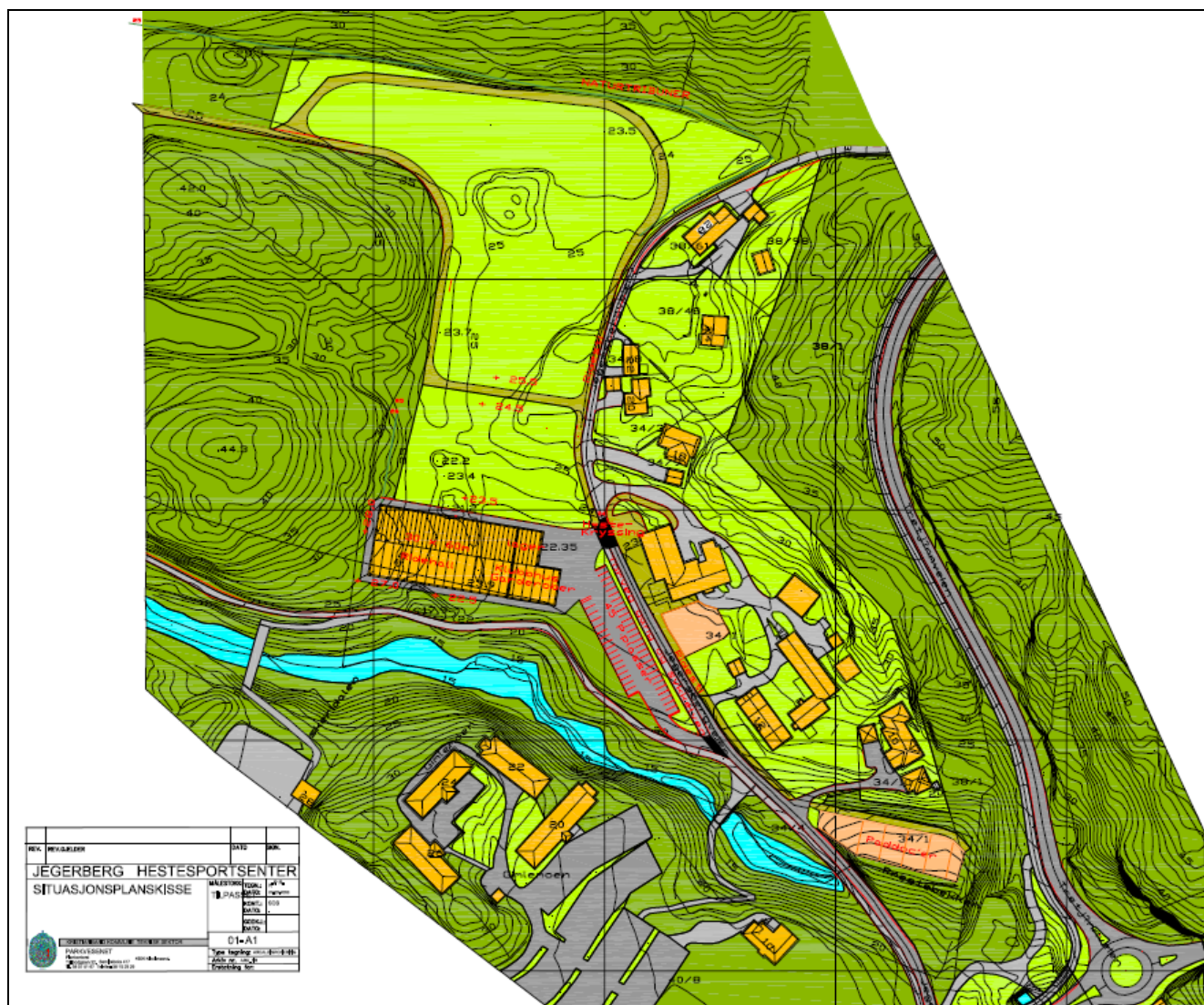
Kartet viser gjeldende regulering for Spicherenområdet, ridehuset angitt kun som kartinformasjon innenfor areal regulert til spesialområde, parkbelte

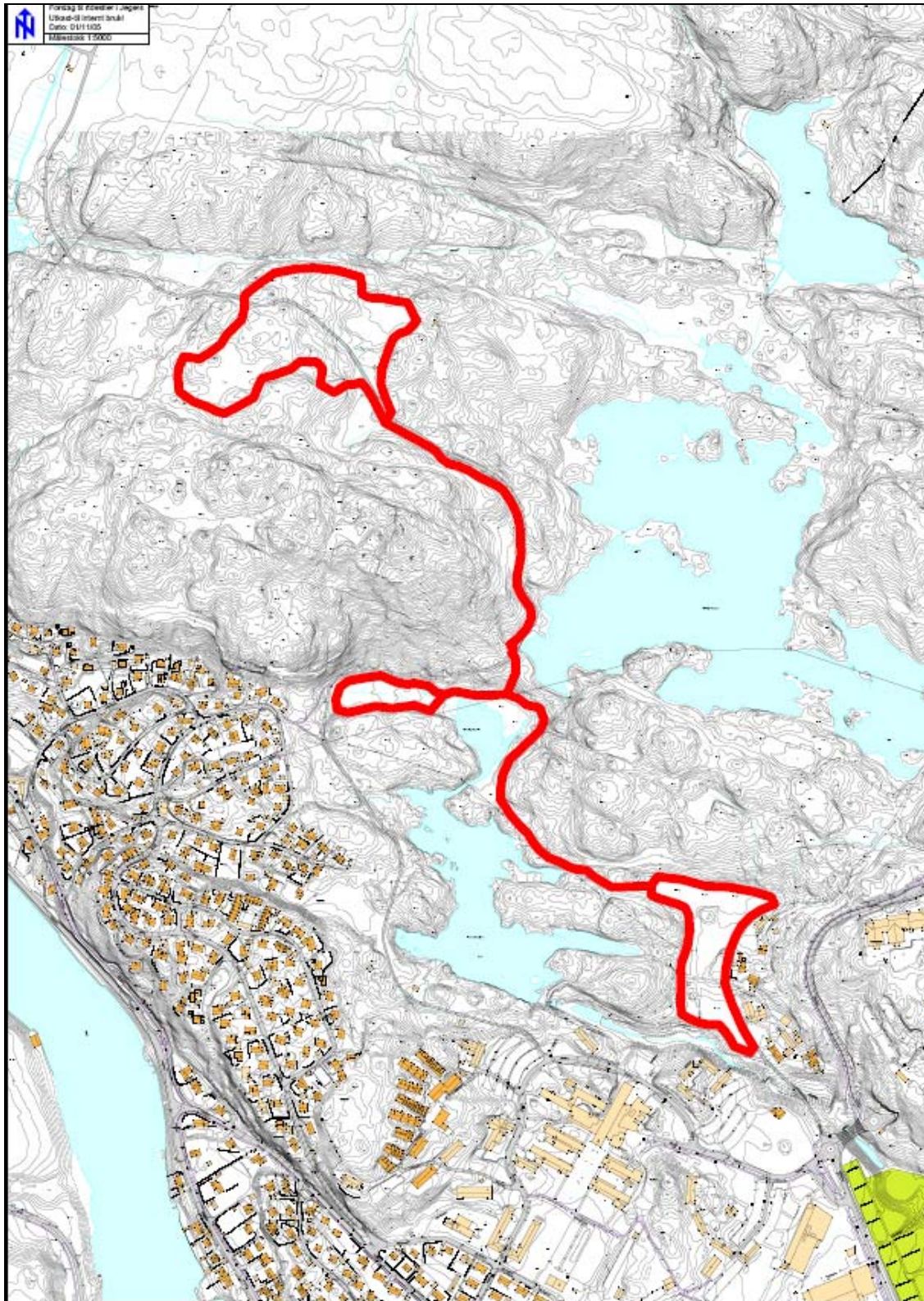
Kart som viser skisse til regulering for spicheren friluft.

Kart som viser plan for utvikling av Spicheren friluft- moderne skileik

Skisse som viser mulig utvikling på Jegerbergjordene. Ny ridehall henvender seg mot Prestebekken. Jordene benyttes som ridebaner og starten på ridedsti ut i marka. Skissen viser ikke stallbehovet.

Kart som viser forslag til ridetrace i Jegersbergområdet. Den første sløyfen som strekker seg opp til Sødalsmyrveien etableres med lys. Den øvre sløyfen legges parallellt med Sødalsmyrveien, men belyses ikke.

Kart som viser gårdsbruk med oppstalling av hester. Enkelte av disse har potensiale for utvidelse. Nærmere utredning vil avklare konfliktgrad ved evt. utvikling/utvidelse.

Trond Johanson

Punkt 77/07: Innføring i ansvarsområder for formanskapet

Bilag

Program for Nytt formannskap høst 2007

Vitalisering av formannskapet

Dato: 04.10.07
Saksnr.: 200705318-3
Arkivkode E: 033
Saksbehandler: Grete Sjøholt

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
17.10.2007

Innføring i ansvarsområdene for formannskapet

I forbindelse med behandling av sak 59/07 "Vitalisering av hovedutvalg – Formannskapet" i møte 22.08.2007 ble det foreslått at det nye formannskapet skulle få en tidlig innføring i sine ansvarsområder. Se vedlegg.

Rådmannen har utarbeidet forslag til program for innføring i ansvarsområder, og vil presentere dette på formannskapets første møte den 17.oktober 2007. I tillegg vil rådmannen gi en orientering om følgende tema:

- 1 Orientering om reglement for formannskapet
 - 2 Oppfølging av sak " Vitalisering av formannskapet "
 - 3 Videreføring av formannskapets praksis med områdemøter
- Tidsramme 1 time

Hovedelementene i rådmannens forslag til videre program vil være:

Onsdag 7 november kl. 09.00 – 12.00

- Budsjettarbeid – formannskapets rolle
- Formannskapet som overordnet organ for miljøvern saker - herunder klima og samferdsel
- Rollen som samfunnsutvikler – herunder tema som kriminalforebyggende arbeid, folkehelse og demokratiutvikling
- Rollen som regional og nasjonal utviklingsaktør

Onsdag 21 november kl. 12.00 – 12.45

- Områdeplanlegging
Dette vil skje samme dag som formannskapet har gjennomført sitt første områdemøte på Hånes

Onsdag 12. desember kl 09.00 –12.00

- Formannskapets ansvar for overordnet planlegging
Dette vil bli arrangert som et felles møte med byutviklingsstyret og lederne av de andre hovedutvalgene. Forholdene til de andre utvalgene vil være et av temaene.

Forslag til vedtak:

1. Saken tas til orientering.

Tor sommerseth
rådmann

Grete Sjøholt

Trykte vedlegg:

Vitalisering av hovedutvalg – Formannskap . Sak 59/07 behandlet 22.08.09
Forsalg til program høsten 2007

Utrykte vedlegg:

Vitalisering av hovedutvalgene- Kommunalutvalget

Bakgrunn for saken :

**Punkt 78/07: Regionplan Agder 2010. Orientering om arbeidet så lang.
Invitasjon til Ungdomskonferansen 8.november**

Bilag

brev ordfører.doc 3-VARBU

Dato:
Saksnr.: 200705316-5
Arkivkode E: 023
Saksbehandler: Grete Sjøholt

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
17.10.2007

Regionplan Agder 2010. Orientering om arbeidet så langt. Invitasjon til Ungdomskonferansen ”*Bli med og tenk ut et nytt Agder !*”

Formannskapet takket 22. august ja til invitasjonen fra Aust- og Vest-Agder fylkeskommuner til å delta i arbeidet med felles regionplan for Agder. Bystyret vil få forslag til planprogram til behandling i februar 2008 etter at forslaget bl. a har vært på høring hos de andre kommunene på Agder.

De to fylkeshovedstedene Kristiansand og Arendal har fått en særlig rolle som likeverdige part sammen med de to fylkeskommunene i planarbeidet. Rådmannen deltar gjennom Agderrådets arbeidsutvalg i den administrative styringen av utformingen av forslag til planprogram og ønsker å presentere og forankre dette arbeidet så langt på formannskapets førstkommande møte den 17. oktober.

I tillegg vil rådmannen orientere om vedlagt invitasjon til å delta på ungdomskonferansen som VARBU arrangerer 8. november 2007 på Samsen kulturhus. Konferansen er en åpen dialogkonferanse der ungdom fra 15-25 år kan møte politikere, og er ment å være den første i en rekke av årlige konferanser av denne typen. Den er inspirert av erfaringer fra Nord-Trøndelag og Østfold der de satser på dialogkonferanser i stedet for ungdommens fylkesting.

På den første ungdomskonferansen i Vest-Agder skal ny felles regionplan for Agder være tema. Overskriften er *Bli med og tenk ut et nytt Agder !* Konferansen arrangeres i samarbeid med de fire partene i regionplanarbeidet.

For to år siden ble *Ung Input* utviklet i et prosjekt i Vest-Agder fylkeskommune i samarbeid med Forandringsfabrikken. Kristiansand kommune deltok i dette utviklingsprosjektet med elever fra 7. trinnet på Sjøstrand skole. Dette er et verktøy for å gi ungdom medvirkning i planprosesser, og metodikken fra *Ung Input* skal brukes på konferansen.

Sekretariatet for Regionplan Agder ser stor nytte i at ungdom blir involvert på et så tidlig tidspunkt som premissleverandører i planprosessen og ser det som viktig at mange politikere deltar. Rådmannen anbefaler at Kristiansand kommune deltar på konferansen.

Forslag til vedtak:

1. Saken tas til orientering.
2. Som deltagere til ungdomskonferansen " Bli med å tenke ut et nytt Agder" oppnever formannskapet følgende:

Tor Sommerseth
rådmann

Grete Sjøholt
planrådgiver

Trykte vedlegg:

Invitasjon til Ungdomskonferansen 8. november – *Bli med og tenk ut et nytt Agder !*

Utrykte vedlegg:

Formannskapsak 58/07 Regionplan for Agder. Fylkeshovedstedenes rolle.

Punkt 79/07: 2. tertialrapport 2007 - driftsdelen

Bilag

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Trykt vedlegg til 2. tertialrapp drift 2007 ahl

Dato: 08.10.2007
Saksnr.: 200708212-1
Arkivkode E: 212
Saksbehandler: Randi Bentsen, Arne Henrik Lukashaugen og Terje Fjellvang

Saksgang	Møtedato
Kommunalutvalget	16.10.2007
Formannskapet	17.10.2007
Bystyret	31.10.2007

2. tertialrapport 2007 - driftsdelen

Sammendrag:

I 2. tertialrapport foretas en gjennomgang av hele budsjettet. Tertialrapporten er delt i to, en investeringsdel og en driftsdel. Sektorvise rapporter etter årets 8 første måneder samt utenomsektorielle forhold, danner grunnlaget for den samlede vurderingen. Tertialrapporten er en rapport til bystyret som skal vise i hvilken grad budsjettvedtaket realiseres. Endret aktivitetsnivå skal først og fremst vurderes i handlingsprogramsammenheng da det langsiktige beslutningsgrunnlaget er langt bedre.

Budsjettsituasjonen er vesentlig bedre enn ved 1. tertial. Det skyldes i all hovedsak bedret skatteinngang i kommunesektoren generelt og en enda sterkere vekst for Kristiansand kommune. I 2. tertialrapport økes derfor anslaget for "Frie inntekter" (dvs skatt og rammetilskudd) med 55 mill. kr. I tillegg forskyves bevilgningen på 20 mill. kr. til erstatning for barnehjemsbarn fra 2007 til 2008.

Rådmannen foreslår i denne saken enkelte rammeendringer. De er hovedsakelig knyttet opp mot oppfølging av politiske vedtak, endrede rammebetingelser og i liten grad knyttet opp mot ny aktivitet.

Samlet sett foreslår rådmannen en netto rammeutvidelse for sektorene på 15,6 mill. kr.

Sektor 9 (Frie inntekter, netto finans mv.) har en besparelse på 77,6 mill. kr.

Hovedforklaringene er:

	I mill. kr.
Økning i frie inntekter (skatt og rammetilskudd)	55,0
Høyere netto renter	-17,4
Lavere avdrag	7,1
Diverse. statstilskudd	1,3
Statstilskudd – ressurskrevende brukere	4,1
Økt integreringstilskudd	2,1
Erstatning barnehjemsbarn – overføres til budsjett 2008	20,0
Lavere momskompensasjon	-5,0
Bruk av sentral bevilgning avsatt til lønnsoppgjøret og pensjon	5,1
Lavere prisjustering av Energiverksfondet	5,6
Diverse	-0,3
Sum	77,6

Rådmannen foreslår å bruke netto besparelse på 77,6 mill. kr. å dekke netto rammeøkning til sektorene (15,6 mill kr) samt til å bruke 62,0 mill kr mindre av disposisjonsfondet. Dersom bystyret slutter seg til rådmannens anbefaling vil det i 2007 brukes 17,4 mill. kr. av disposisjonsfondet som ved årets slutt vil det være på om lag 134 mill. kr. Dette er ikke tilstrekkelig til å dekke underbalansen i handlingsprogrammet for 2008-2011.

Under forutsetning av de foreslåtte rammekorrigeringer blir vedtatt, rapporterer de fleste sektorene om tilnærmet balanse (ev. ved bruk av sektorfond). Helse- og sosialsektoren melder om balanse etter omdisponeringer og bruk av fond. I tillegg melder resultateneheten i sektoren om et underskudd på 3 mill. kr. som i henhold til vedtatt retningslinje må dekkes inn påfølgende år.

Skoleetaten melder om et negativt resultat på 6,5 mill kr, men dette dekkes i sin helhet med sektorfondet.

I teknisk sektor melder brannvesenet om budsjettmessige utfordringer på om lag 1 mill. kr, men det arbeides for å begrense underskuddet.

Det er vanskelig å gi en god prognose for hele bykassen. Det er fortsatt usikkerhet knyttet til skatteinngangen, rentenivå og pensjonsutgiftene. Rådmannen foreslår å øke rammetilskuddet og skatteanslaget med samlet 55 mill kr. I dette ligger en forventning om en samlet skattevekst på 5 % for Kristiansand kommune i 2007. I beregningene av rammetilskuddet har rådmannen lagt til grunn en vekst for landet på 3 %, dvs 1 %-poeng over anslag fra KRD. Vårt anslag ligger dermed ca 28 mill kr over beregningene fra KRD, da vi har en skattevekst godt over landsgjennomsnittet hittil. Prognosene er likevel svært usikre fordi inntektsutjevningen er avhengig av skatteveksten på landsbasis.

Det er budsjettert med et negativt netto driftsresultat i 2007 på 42 mill. kr (ekskl. tekniske korrigeringer knyttet til bundet fond). I 1. tertialrapport ble det brukt ytterligere 35,5 mill. kr. av disposisjonsfondet. I 2. tertialrapport forbedres netto driftsresultat med 56,4 mill. kr. i tillegg til at prisjusteringen av kommunefondet nedjusteres med 5,6 mill. kr. Sentralt disposisjonsfond styrkes med 62,0 mill. kr.

Samlet sett forventes etter 2. tertial et negativt netto driftsresultat på årsbasis på 10-20 mill. kr, men dersom skatteinngangen også de siste 4 månedene blir bedre enn budsjettert vil det kunne bli et positivt netto driftsresultat. Endelig beregning av premieavvik mottas ultimo oktober og vil kunne påvirke resultatet for bykassen i vesentlig grad.

Forslag til vedtak:

1. Bystyret tar 2. tertialrapport 2007, driftsdelen, til etterretning.
2. Budsjettreguleringer som er omtalt i saken vedtas.

Tor Sommerseth
Rådmann

Terje Fjellvang
Økonomidirektør

Trykte vedlegg:

- Protokoll fra oppvekststyrets behandling av 2. tertialrapport 2007 for skoleetaten og barnehageetaten – 09.10.2007
- Protokoll fra helse- og sosialstyrets behandling av 2. tertialrapport 2007 for helse- og sosialsektoren – 09.10.2007
- Protokoll fra kulturstyrets behandling av 2. tertialrapport 2007 for kultursektoren – 27.09.2007
- Protokoll fra byutviklingsstyrets behandling av 2. tertialrapport 2007 for teknisk sektor – 11.10.2007
- Protokoll fra kommunalutvalgets behandling av 2. tertialrapport 2007 for Kristiansand Eiendom, rådmannens stab og administrasjonssektoren – 16.10.2007
- Finansrapport

Utrykte vedlegg:

- Budsjettreguleringsskjemaer
- Sektorenes tertialrapporter

Bakgrunn for saken :

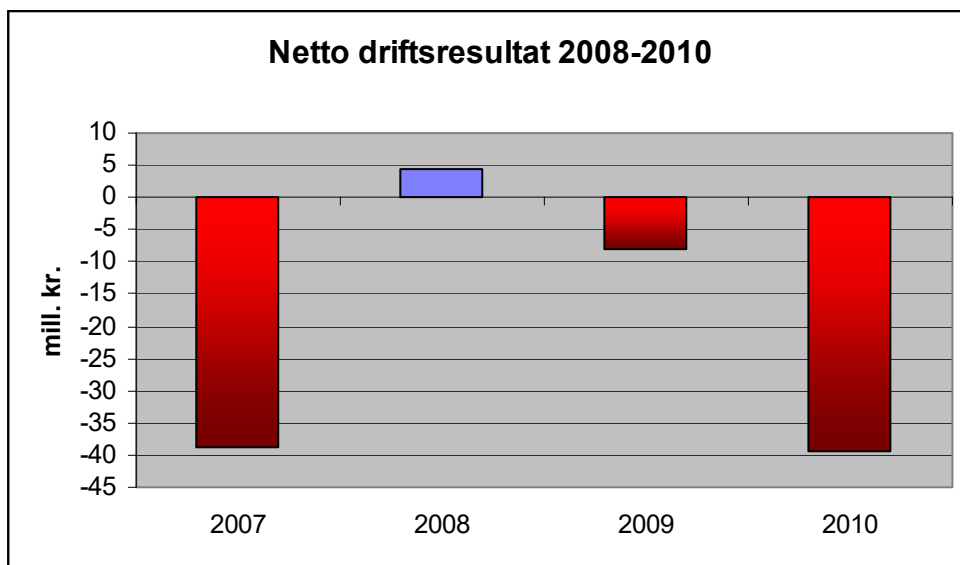
1. Innledning

I 2. tertialrapport foretas det en gjennomgang av hele budsjettet. Regnskapsrapporter for den enkelte sektor, utenomsektorielle forhold som skatt, rammetilskudd og netto renter/avdrag vurderes. Rapporten er delt inn i to saker; en investeringsdel og en driftsdel.

Intensjonen med rapporten er først og fremst å gi en avviksanalyse for budsjettsituasjonen etter årets åtte første måneder. Etter rådmannens mening bør det ikke foretas for store endringer i løpet av et budsjettår. Nye tiltak og omprioriteringer hører hjemme ved behandling av handlingsprogrammet når en bedre kan se konsekvensene av tiltakene i et langsiktig perspektiv.

2.3 Vedtatt handlingsprogram 2007-10 og reserver pr. 31.12.06

Bystyret vedtok en betydelig styrking av omsorgstjenesten i handlingsprogrammet for 2007-2010. Dette sammen med generelt høyt investeringsnivå innebærer at netto driftsresultat samlet sett i perioden er negativt.

Bystyret har i kommuneplanen vedtatt en målsetting om et netto driftsresultat på om lag 70 mill. kr. i året. Anbefalinger fra Teknisk Beregningsutvalg (TBU) er på 3% av driftsinntektene dvs om lag 100 mill. kr.

Regnskapet for 2006 ble gjort opp med et positivt netto driftsresultat på 59,3 mill. kr.

Det sentrale disposisjonsfondet var pr. 31.12.06 på 115,4 mill. kr. I tillegg ble regnskapsmessig overskudd for 2006 på 31,6 mill. kr. avsatt til fondet. Samlet sett var det dermed 147 mill. kr på det sentrale disposisjonsfondet før budsjettert bruk i 2007.

Vedtatt budsjett for 2007 er basert på å bruke 42 mill. kr. av det sentrale disposisjonsfondet. I 1. tertialrapport vedtok bystyret å bruke ytterligere 35,5 mill. kr. av disposisjonsfondet. I tillegg til å dekke overskridelsen knyttet til snøfallet og økte pensjonsutgifter vedtok bystyret iverksetting av nye tilbud (bl.a. økt timetall samt frukt og grønt).

I 2. tertialrapport 2007 anbefaler at det avsettes 62 mill. kr. på det sentrale disposisjonsfondet.

Ved årets slutt forventes det at det sentrale disposisjonsfondet vil være på om lag 134 mill. kr. Det er ikke tilstrekkelig til å dekke underbalansen i forslaget til HP 2008-2011.

Oversikt over utviklingen i det sentrale disposisjonsfondet

	mill. kr.
Disposisjonsfond 31.12.06	115,4
Regnskapsmessig overskudd 2006	31,6
Vedtatt budsjett 2007	-42,0
Bruk i 1. tertialrapport 2007	-35,5
Diverse korrigeringer	2,5
Avsetning 2. tertialrapport 2007	62,0
Disposisjonsfond 31.12.07	134,0

Det er avsatt 28,5 på disposisjonsfondet for amortisering av premieavvik. Akkumulert premieavvik er pr. 01.01.07 på 164,5 mill. kr. dvs en underbalanse på 136 mill. kr.

Sektorenes samlede disposisjonsfond utgjør pr. 31.12.06 kr. 33,6 mill. kr.

I forhold til vedtatt handlingsprogram er det flere forhold som forventes å svekke budsjettbalansen.

- Rentenivået – lånegjelden er høy og renteoppgangen inneværende år svekker budsjettbalansen.
- Byggekostnadene er økt betydelig det siste året og det må legges til grunn et vesentlig høyere prisnivå enn i gjeldende handlingsprogram.
- Momskompensasjonen på investeringer forslås fra 2009 ført i investeringsregnskapet og ikke i driftsregnskapet. Det vil innebære en svekkelse av driftsresultat i 2009 på om lag 60 mill. kr. i forhold til vedtatt budsjett.
- Økte pensjonsutgifter. Premievarselet fra KKP for 2008 innebærer en merkostnad på om lag 30 mill. kr årlig. Vi har ikke mottatt beregninger for premieavviket og vet derfor ikke om belastningen for kommunen avdempes.
- Anslaget for erstatning for barnhjemsbarnene er økt fra 20 til 30 mill. kr.
- Endring av inntektssystemet. Det er grunn til å tro at endringene i inntektssystemet fom 2009 ikke vil bedre rammebetingelsene for de store byene, men heller ha preg av å styrke distriktene. I tillegg vurderes det å avvikle etterskuddskatten. Dersom den avvikles vil det medføre svekket inntektsside for Kristiansand. En eventuell økt inntektsutjevning kan imidlertid slå positivt ut for Kristiansand.

På den annen side bedres budsjettbalansen ved endring av tilskuddordningen for ressurskrevende brukere (om lag 10 mill. kr).

2.5 Sammenligninger med andre kommuner (ASSS-prosjektet)

I årsrapporten er det foretatt sammenligninger med andre kommuner vedr. overordnede nøkkeltall for økonomien i kommunene. Konklusjonen er at Kristiansand kommune har lavere frie inntekter enn gjennomsnittet av de øvrige kommunene, men likevel høyere netto driftsutgifter per innbygger. I tillegg har Kristiansand hatt et høyere investeringsnivå som

dermed gir en større avdragbelastning. Dette innebærer samlet sett at kommunens økonomiske handlefrihet er vesentlig svakere enn sammenlignbare kommuner.

3. Utenomsektorielle og tverrsektorielle forhold – sektor 9

3.1. Skatt, eiendomsskatt og rammetilskudd

Skatteinngangen må ses i sammenheng med inntektsutjevningen i rammeoverføringene. Skatteinngangen for Kristiansand kommune viser ved utgangen av september en merinntekt på 73 mill. kr i forhold til periodisert budsjett. Ordningen med løpende inntektsutjevning gjør at rammetilskuddet endres fortløpende som en følge av endringer i gjennomsnittlig skattevekst på landsbasis.

Kommunalministeren har nå i høst signalisert at skatteveksten på landsbasis oppjusteres til 2 %. Rådmannen foreslår å øke rammetilskuddet og skatteanslaget med samlet 55 mill kr. I dette ligger en forventning om en samlet skattevekst på 5 % for Kristiansand kommune i 2007. I beregningene av rammetilskuddet har rådmannen lagt til grunn en vekst for landet på 3 %, dvs 1 %-poeng over anslag fra KRD. Prognosene er likevel svært usikre fordi inntektsutjevningen er avhengig av skatteveksten på landsbasis. For perioden januar til august 2007 trekkes kommunen ca 5,2 mill kr i inntektsutjevningen. Pr august var skatteveksten for landet 4,4 %, mens Kristiansand kommune har en vekst på 6,4 %. Pr september er Kristiansand kommunes vekst 6,7 %. Tall for skattevekst på landsbasis for september antas å foreligge ca 20. oktober, men det anses allerede nå rimelig sikkert at den foreslåtte økningen på 55 mill kr er et realistisk og ikke for optimistisk anslag. Rådmannens anslag ligger imidlertid ca 28 mill kr over beregningene fra KRD, da vi har en skattevekst godt over landsgjennomsnittet hittil.

Av mottatt rammetilskudd fordeles 2,25 mill kr i skjønnsmidler til prosjekter knyttet til Knutepunkt Sørlandet. Budsjettet er i 1. tertialrapport korrigert for dette.

Eiendomsskatten viser ikke avvik ift endringene som ble gjort i 1. tertialrapport.

3.2 Netto Finans

Her tas inn en kort omtale av finansområdet og finansforvaltningen. Mer utfyllende informasjon gis i eget trykt vedlegg til saken.

Renter, avdrag og gjeld

Budsjetterte renteutgifter/-inntekter og avdrag foreslås korrigert i denne saken. Renteøkningene ligger noe over planlagt nivå foreløpig, men utsatte låneopptak pga etterslep i investeringer og god likviditet har kompensert for dette. Det knytter seg imidlertid usikkerhet til renteutviklingen fremover. Avdrag nedjusteres med ca 7,1 mill kr pga utsatte låneopptak, mens netto renter/utbytte økes ca 16,1 mill kr. I dette beløpet ligger forventet svikt i avkastningen fra energiverksfondet på ca 15 mill kr jfr omtale nedenfor. Netto finans svekkes dermed ca 10,4 mill kr.

Bykassens lånegjeld utgjør 3.109 mill kr pr 31.08.2007. Dette er en økning på 122 mill kr i forhold til 31.12.2006. Gjennomsnittlig rentesats for gjeldsporteføljen sett under ett ved utgangen av andre tertial er ca 5,0 %.

Energiverksfondet – langsiktig forvaltning

Totalporteføljen oppnådde en avkastning på 1,5 % i årets åtte første måneder. I kroner utgjør avkastningen 9,1 mill. Avkastningen hittil i år er 0,9 prosentenheter svakere enn referanseindeksen. Kommunens langsiktige målsetting for energiverksfondet er en årlig realavkastning på 4,25 % sett over en ti års periode. Siden start i oktober 2003 har porteføljen gitt en årlig avkastning på 5,0 %. I samme periode har årlig inflasjon vært 1,2 %,

noe som har gitt en årlig realavkastning på 3,8 %. Energiverksfondets avkastning er derfor noe under den langsiktige målsettingen ved utgangen av tertialet.

Hovedindeksen på Oslo Børs falt i andre tertial med 0,9 % og er hittil i år ved utgangen av tertialet opp 7,5 %. Globale aksjer, målt ved verdensindeksen MSCI World Net i norske kroner, falt i tilsvarende perioder med hhv 2,4 % og 0,3 %. Norges Bank hevet styringsrenten tre ganger med 0,25 % til 4,75 % i løpet av andre tertial. Pengemarkedsrenten 3 mnd NIBOR har steget fra 3,9 % ved årets inngang til 5,3 % ved utgangen av tertialet. Til tross for fall i lange renter fra i sommer, har statsobligasjoner med lang løpetid fortsatt gitt svakere avkastning enn pengemarkedet i perioden hittil i år.

3.3 Andre forhold i sektor 9

Pensjonsutgifter

Bevilgningene til bla pensjonskontor og overføring til andre kommuner ifb med pensjonsavtaler må økes med 0,3 mill kr. Kommunen har ikke mottatt korrigerede beregninger for premieavvik fra KKP, slik at budsjettert positivt premieavvik på 18,4 mill kr er svært usikkert. Korrigerede aktuarberegninger i 2007 for premieavvik for KLP og SPK viser samlet negativt beløp med 2,7 mill kr.

Avsatt beløp til pensjonspremie KLP kan reduseres med 0,9 mill kr.

Integreringstilskudd

Budsjettert beløp foreslås økt med 2,1 mill kr. 80 % av beløpet tilføres sosialtjenesten.

Statstilskudd til særlig ressurskrevende brukere

Det ventes en inntektsøkning på ca 4,1 mill kr og budsjettert inntekt foreslås derfor oppjustert tilsvarende.

Tilskudd til renter og avdrag

Tilskuddsordningene knyttet til skolebygg, Reform 97 og ordningen med tilskudd til kirker, omsorgsboliger og sykehjem er samlet budsjettert med 28,8 mill kr. Beløpene foreslås samlet noe oppjustert pga renteøkning, men tilskudd ifb med reform 97 nedjusteres 0,3 mill kr pga feil i grunnlagstallene fra utdanningsdirektoratet. Netto merinntekt er ca 1,3 mill kr for disse ordningene.

Momskompensasjonsordningen

ESA (EFTAs overvåkningsorgan) mener at momskompensasjonsordningen for kommuner mv er i strid med EØS-reglene om statsstøtte. Dette vil kunne få stor betydning for kommuner og andre som omfattes av kompensasjonsloven, blant annet fordi disse kan bli bedt om å tilbakebetale mottatt kompensasjon. Dette fremstår umiddelbart som svært urimelig, særlig fordi hele ordningen er finansiert av kommunesektoren gjennom trekk i statlige rammetilskudd. Rådmannen velger å ikke ta hensyn til dette forholdet i tertialrapporten.

Regjeringen har i kommuneproposisjonen for 2008 signalisert at momskompensasjon vedr investeringer skal tilfalle investeringsregnskapet fra 2009. Dette vil ha dramatiske konsekvenser for Kristiansand kommune og medføre at driften må reduseres ca 60 mill kr i 2009 forutsatt at vedtatt investeringsnivå legges til grunn. På lang sikt vil renter og avdrag reduseres som følge av lavere lånebehov. Det foreslås en overgangsperiode på 5 år hvor kommunene kan budsjettere med underskudd tilsvarende momskompensasjon fra investering.

Kompensasjon fra driften ligger foreløpig om lag på samme reelle nivå som i fjor.

Kompensasjon fra investeringer ligger foreløpig betydelig lavere enn budsjettet. Inntektsanslaget nedjusteres med 5 mill kr pga lavere investeringstakt.

Kompensasjon for lønns- og prisvekst 2006-2007

Det er i 1. tertialrapport kompensert for økt pris- og lønnsvekst fra 2006 til 2007.

Det gjenstod etter 1. tertialrapport 4,2 mill. kr til å håndtere økningen i lønnsvekst utover 4,5%. Beløpet benyttes nå til saldering i tertialrapporten.

Erstatning barnevernsbarn

Da erstatningene ikke vil bli utbetalt i 2007, forskyves bevilgningen på 20 mill kr til budsjettet for 2008.

Sentrale disposisjonsfond

Pga skattevekst foreslås å redusere bruk av generelt disposisjonsfond med 62,0 mill kr. Etter 1. tertialrapport er budsjettet bruk av fondet 14,7 mill kr.

Avsatt prisvekst til energiverksfondet reduseres med 5,6 mill kr, da konsumprisindeksen antas å gi betydelig lavere vekst enn 1,75 % som var grunnlaget for opprinnelig budsjettet avsetning. Rådmannens korreksjon innebærer en prisjustering på kun 0,8 % på årsbasis, men dette antas å være tilstrekkelig.

4. Sektorrapportene

Sektor 1 – Rådmannens stab

Det forventes at budsjettet går i balanse under forutsetning av tilførsel av midler som nevnt i saken, og ved avstemming mot disposisjonsfond i årsoppgjøret.

Maleri

Rådmannen anbefaler en rammeutvidelse på 100.000 kr for å dekke utgift på maleri av avtroppende ordfører Jan Oddvar Skisland.

Feiring av UiA

Kristiansand, Arendal og Grimstad har gått i sammen om en tre dagers feiring i anledning av at Høgskolen i Agder er blitt universitet. Byene skal ha ulike markeringer og Kristiansand var først ute med arrangement tirsdag 25. september. Kostnadene for dette vil bli om lag 500.000 kr. Rådmannen foreslår å omdisponere midlene på prosjekt "Byprofilering" til dette arrangementet.

Gjennomgang av lønningsavdelingen i Administrasjonssektoren

Lønningsavdelingen i sektor 6 har hatt store utfordringer både organisatorisk og økonomisk de siste årene. Rådmannen har derfor bestemt å ha en ekstern gjennomgang av avdelingen. Administrasjonsavdelingen har ikke mulighet til å dekke dette innenfor egne budsjetttrammer, og rådmannen foreslår derfor å bruke 300.000 kr av disposisjonsfondet til rådmannens stab til dette.

Levekårsprosjekter

I Handlingsprogrammet for 2007-10 er det i 2007 avsatt 1,5 mill i investeringsmidler til et bomiljøprosjekt på Justvik. Prioritering av bomiljøprosjekt ble skissert i 1. tertialrapport.

0,4 mill kr ble bevilget til Nærmiljøprosjekt i området på og ved Jærnesheia. I tillegg er prosjektet tildelt 0,2 mill kr i tippemidler som kommunen har forskuttert. Da dette aktuelle prosjektet ikke er et kommunalt investeringsprosjekt, er derfor 0,6 mill kr betalt ut over driftsregnskapet som et tilskudd (på prosjekt Områdeplanlegging). Lavekårsprosjektet i

investeringsbudsjettet må derfor nedjusteres med 0,4 mill kr, mens egen bevilgning i driften må føres opp med 0,6 mill kr.

Konsekvensen blir at finansiering må skje ved bruk av disposisjonsfond i driften i stedet for ved låneopptak i investeringsregnskapet. Det forutsettes at tippemidlene overføres til kommunen og inntektsføres når disse kommer i 2009 – og avsettes til det sentrale disposisjonsfondet. Låneopptak reduseres dermed med 0,4 mill kr (viser til investeringsdelen).

Rådmannen foreslår følgende rammeendring i sektor 1:

Tiltak	I 1000 kr
Maleri av avtroppende ordfører	100
Nærmiljøprosjekt	600
Sum – sektor 1	700

Sektor 2 – Barnehageetaten

Det forventes at budsjettet går i balanse.

Statens skjønnstilskudd til kommunal kostnadsdekning av private barnehager og drift av nye kommunale barnehageplasser har stor betydning for etatens regnskap i 2007. Skjønnstilskuddet er delvis disponert i vedtatt handlingsprogram for 2007.

Forslag om bruk av statlige skjønnsmidler/tilskudd for 2007:

Statstilskudd til barnehagedrift er øremerkede tilskudd, og staten kan ved redusert kommunal egenfinansiering til barnehagesektoren redusere fremtidige skjønnstilskudd til sektoren. Blant annet ble en del av skjønnstilskuddet for 2007 disponert i vedtatt handlingsprogram for 2007.

Under følger forslag til disponering av økte statlige skjønnstilskudd pr. aug. 2007:

Oversikt over statlige skjønnsmidler/tilskudd 2007:	
1 tildeling mottatt juni	-22 277 349
2 tildeling mottatt august	-37 094 407
3 tildeling okt./nov. prognose	-2 000 000
Sum økt tilskudd/ubudsjettet inntekt pr. aug. 2007	-61 371 756
Bruk av skjønnsmidler- 2007:	
Kommunalt tilskudd til private barnehager -prognose	44 000 000
Ny rammeplan for barnehagene (HP-2007):	2 037 000
Prosjektlederstilling - 0,5 mill.kr.	
Frikjøp til kurs/opplæring, 120 barnehager -1,037 mill.kr.	
IKT i barnehagene - 0,5 mill.kr.	
Småbarnssatsing - utviklingsprosjekt UiA (HP-2007)	700 000
Tiltak for minoritetsspråklige barn (HP-2007)	500 000
Miljøundersøkelse SFT - prosjekt 1200007 (HP-2007)	1 000 000
ISF økt aktivitet/lønnskompensasjoner 2006 (HP-2007)	1 070 000
Tilskudd til renter og avdrag for investeringer (HP-2007)	3 000 000
ISF økt aktivitet - kommunale barnehager 2007	2 650 000
Oppfølging strukturendringsprosjektet -stedfortrederordning m.m.	450 000
Kosthold/ernæringstiltak - råd- og veiledningstiltak	200 000
Rekrutteringstiltak for førskolelærere i alle barnehager	200 000
Kommunalt stimuleringsstilskudd perioden 1. mai -1 okt. 2007	340 000
Utgifter til reguleringsplan - ny barnehage ved Vågsbygd skole	150 000
Styrking av vedlikeholdsbudsjettet -utbedringstiltak spesielt ved:	500 000
-barnehagene Kongsgård, Justvik og Fergefjellet	
Avsetning til driftsreserve for barnehageetaten f.eks.	4 574 756
brakkeløsninger eller utvidet drift i Odderøya 59	
Sum økt utgifter/økt aktivitet 2007	61 371 756

Ved en eventuell annen disponering av de økte inntektene fra det statlige skjønnstilskuddet enn foreslått eller ved større økning i 3 tildelingsrunde enn det som følger av økt aktivitetsvekst, vil det være behov for å avsette eventuelt økte inntekter/regnskapsoverskudd til følgende hovedområder:

- fond for satsing på kommunens kompetanseløft for alle barnehager
- fond/reserve til utvidet kostnadsdekning for private barnehager i 2008
- fond til vedlikehold av kommunale barnehager-byggeiers ansvar

Sektor 3 - Helse- og sosialsektoren

Generelt

Sektoren melder om balanse ved årets slutt under forutsetning av rammeutvidelse på 10 mill kr og interne omdisponeringer. Direktøren forslår å omdisponere 5,1 mill kroner fra sosialtjenesten til omsorgstjenesten. Situasjonen er som ved 1. tertial betydelig press på omsorgstjenestene, og et klart redusert press på sosialhjelpstjenesten som følge av arbeidsmarkedssituasjon. Dette forsvarer en omdisponering. Det resterende avviket for omsorgstjenesten på 8,3 mill kroner foreslås dekket inn ved omdisponering av sentrale midler og reserver (3,4 mill kroner), bruk av sektorens disposisjonsfond (4 mill kroner) samt omdisponering av ubenyttede midler til helse og sosialstyret og disposisjonsfond politiske utvalg (0,9 mill kroner).

Omsorgstjenestene

Innenfor omsorgstjenestene forventes det en overskridelse på 14,4 mill kroner på bestillersiden, og overskridelse på 3 mill kroner på utførersiden. Dette er basert på aktivitetstall per 2. tertial 2007 og prognoser innmeldt av enhetsledere. Overskridelsene på bestillersiden er i hovedsak knyttet til hjemmesykepleie. Men det er også noe avvik på øvrige omsorgstjenester.

En rekke tiltak er, og vil bli iverksatt, for å håndtere avvikene innenfor omsorgstjenestene. Dette er beskrevet nærmere i sektorens rapport til helse- og sosialstyret. Effekter av dette kan allerede sees innenfor hjemmesykepleie, hvor veksten ser ut til å ha stanset. Ytterligere effekter regnes med fra 2008.

Sosialtjenestene

For sosialtjenesten er det forventet et mindreforbruk på 5,1 mill kroner. Dette henger sammen med at antall sosialhjelpsmottakere er redusert kraftig den siste tiden.

Fyrverkeri

Rådmannen anbefaler å innarbeide kr 100.000 for å følge opp bystyret vedtak i møte 06.12.06.

Gjeldsrådgiver

Denne funksjonen flyttes fra administrasjonssektoren til helse- og sosial. I en overgangsfase er det to gjeldsrådgivere, og rådmannen anbefaler en rammeøkning på kr 273.000 til sektoren.

Rådmannen foreslår følgende rammeendringer for helse- og sosialsektoren:

Tiltak	I 1000 kr
Sosialhjelp (andel av økt integreringstilskudd)	1 672
Hjemmebasert omsorg (finansiert ved tilskudd ressurskrevende brukere)	4 132
Gjeldsrådgiver	273

Tiltak	I 1000 kr
Fyrverkeri	100
Kompensasjon for lønnsvekst 2006-07 - justering	3 833
Sum - sektor 3:	10 010

Sektor 4 – Kultursektoren

Det forventes at budsjettet går i balanse under forutsetning av at sektoren tilføres midler som nevnt i saken.

Sektor 5.1 - Teknisk sektor

Brannvesenet ser ut til å gå mot et underskudd på minst 1 mill kr. Sektoren for øvrig forventes å komme ut i balanse forutsatt at plan- og bygningsetatens merinntekter brukes til å dekke opp underskudd i byutviklingsenheten og oppmålingsvesenet. Det jobbes aktivt i samarbeid med brannvesenet for å begrense underskuddet på driften mest mulig.

Sektor 5.2 – Kristiansand Eiendom

Kristiansand Eiendom sin prognose ut året gir forventning om 1,7 mill. kr. i overskudd. Overskuddet er relatert til driften av småbåthavnene og avsettes til eget fond til finansiering av småbåthavnenes investeringer. Det er usikkerhet knyttet til resultatet i produksjonsavdelingen, Byggservice samt markedets kapasitet til å utføre bestilte vedlikeholdsoppdrag.

Sektor 6 - Administrasjonssektoren

Det forventes at budsjettet går i balanse under forutsetning av tilførsel av midler som nevnt i saken, og ved avstemming mot disposisjonsfond i årsoppgjøret.

Overformynderiet

Overformynderiet får også i 2007 et betydelig overforbruk knyttet til kjøp av hjelpevergetjenester. Stipulert overforbruk utgjør 800.000 kr. Rådmannen anbefaler at budsjettet styrkes tilsvarende og at beløpet innarbeides i handlingsprogram 2008-2011.

Kemnerkontoret

Kemnerkontoret har i 2007 tatt i bruk et nytt landsomfattende saksbehandlingsverktøy for skatt. Systemet er innført av Skattedirektoratet, og det setter blant annet standarder for prosedyrene i skatteinnkreving. Et av resultatene er inntektssvikt fordi muligheten for å ilegge gebyr på et tidlig stadium i en tvangssak er fjernet. Inntektssvikten er anslått til 1,5 mill kr. Rådmannen anbefaler at budsjettet styrkes tilsvarende, og at beløpet innarbeides i handlingsprogram 2008-2011.

Granskingsutvalget – barnehjemssaken

Fra fylkesmannen i Vest-Agder er det mottatt oppdaterte prognoser som viser at kostnader knyttet til granskingsutvalget vil bli ca 425.000 kr høyere enn tidligere varslet. Det anbefales at prosjektet styrkes tilsvarende.

Avtalefestet pensjon (AFP)

AFP ble styrket med 3 mill kr i 1. tertialrapport 2007. Utviklingen som den gang ble varslet synes å fortsette, og oppdaterte prognoser antyder en overskridelse på 400.000 kr. Rådmannen anbefaler rammeutvidelse på 400.000 kr.

Hovedtillitsvalgte

Rådmannen har ført lønnsforhandlinger for alle hovedtillitsvalgte, og merkostnaden for 2007 er stipulert til 265.000 kr. Tilsvarende rammeutvidelse anbefales.

Gramoavgift/kopinoravgift

Administrasjonssektoren er underbudsjettet i forhold til lisenser og avgifter på gramo og kopinor. Rådmannen anbefaler at budsjettet styrkes med 100.000 kr, og at beløpet innarbeides i handlingsprogram 2008-2011.

Personaltjenesten

Personaltjenesten ble ved innføringen av ISF modellen (innsatsstyrt finansiering) feilaktig fratatt 177.000 kr. Rådmannen anbefaler at det kompenseres for dette forholdet.

Grafisk profil

Det foreslås å bevilge kr 300.000 til å slutføre første fase i innføring av grafisk profil.

Rådmannen foreslår følgende rammeendringer for administrasjonssektoren:

Tiltak	I 1000 kr
Overformynderiet	800
Kemnerkontoret	1 500
Granskningsutvalget - barnehjemssaken	425
Avtalefestet pensjon	400
Hovedtillitsvalgte	265
Gramoavgift/kopinoravgift	100
Personaltjenesten	177
Grafisk Profil	300
Sum - sektor 6	3 967

Sektor 7 - Skoleetaten

Samlet prognose for etaten viser ved 2. tertial 2007 et antatt merforbruk på om lag 6,5 mill. kr etter avsetning til bundne fond. Justert for etatens netto disposisjonsfond på totalt 11,5 mill. kr vil skoleetaten med et slikt resultat samlet balansere.

Korreksjon av ekstrabevilgning i 1. tertialrapport

På bakgrunn av revidert nasjonalbudsjett ble det i 1. tertialrapport bevilget 423.000 kr til rådgivningstjeneste i skoleetaten. Dette ble allikevel ikke tildelt kommunene, slik at rådmannen anbefaler å trekke midlene inn igjen.

Ekstraordinær lønnsøkning for morsmåslærere

Skoleetaten har i 2007 hatt ekstraordinære lønnsmerutgifter ut over ordinært lønnsoppgjør knyttet til at morsmåslærere uten godkjent utdanning skulle avlønnes som lærer stillingskode 7961. Dette gjelder 11 morsmåslærere der lønnsendringen er beregnet til kr. 544.000,- .

Økt timetall minoritetsspråklige elever

Det er en økning på 40 elever i forhold til forutsetningen i budsjettet. Dette gir en merutgift i år på 760.000.

Rådmannen foreslår følgende rammeendringer for skoleetaten:

Tiltak	I 1000 kr
Korreksjon av ekstrabevilgning i 1. tertialrapport	-423
Ekstraordinær lønnsøkning for morsmåslærere	544
Økt timetall minoritetsspråklige elever	760
Sum - sektor 7 - skoleetaten	881

5. BUDSJETTREGULERINGER.

Nedenfor oppsummeres forslag til budsjettendringer med finansiering.

Tiltak:	Økte utgifter/ Red.inntekter.	Red.utgifter/ Økte inntekter:
Sektor 1 - Rådmannens stab		
Portrettoppdrag ordfører	100	
Nærmiljøprosjektet	600	
Sum sektor 1:	700	-
Sektor 3 - Helse- og sosial		
Sosialhjelp (andel av økt integreringstilskudd)	1 672	
Hjemmebasert omsorg (fin. v/ tilskudd ressurskr. brukere)	4 132	
Gjeldsrådgiver	273	
Fyrverkeri	100	
Kompensasjon for lønnsvekst 2006-07 - justering	3 833	
Sum - sektor 3:	10 010	-
Sektor 6 - Administrasjon		
Overformynderiet	800	
Kemnerkontoret - bortfall av gebyrer	1 500	
Granskningsutvalget - barnehjemssaken	425	
Hovedtillitsvalgte - lønnsoppgjøret	265	
Personaltjenesten - korreksjon	177	
Grafisk Profil	300	
Diverse avgifter (Kopinor GRAMO)	100	
Avtalefestet pensjon	400	
Sum - sektor 6	3 967	-
Sektor 7 - Skoleetaten		
Rådgivningstjeneste - korrigering		423
Morsmålsundervisning - lønnsoppgjøret	544	
Minoritetsspråklige elever	760	
Sum - sektor 7 - skoleetaten	1 304	423
Sektor 9 - Frie inntekter, netto finans m.v.		
Økt skatteinngang		67 000
Redusert inntektsutjevning	12 000	
Lavere avdrag		7 061
Netto renter	17 458	
Statstilskudd - ressurskrevende brukere		4 132
Økt integreringstilskudd		2 090
Høyere premieavvik		22
Økte pensjonsutgifter - overføringsavtalen og Pensjonskontoret	57	
Tilskudd til renter og avdrag - alle ordningene	340	1 628
Diverse	250	
Erstatning barnehjemsbarn		20 000
Bruk av sentral bevilgning til lønnsoppgjøret og pensjon		5 140
Lavere prisjustering av Energiverksfondet		5 600
Momskompensasjon - (investering)	5 000	
Mindre bruk av disposisjonsfond	62 010	
Sum - sektor 9:	97 115	112 673
SUM:	113 096	113 096

I utrykt vedlegg følger en fullstendig budsjettregulering. I tillegg til de nevnte reguleringene inneholder budsjettreguleringsskjemaet også reguleringer av mer teknisk karakter (for eksempel vedr. sentralt arkiv).

6. EN KOMMUNE I UTVIKLING – ARBEIDSGIVERVIRKSOMHET

Nr	Periodemål for hele perioden – beskrivelse av indikator	Status 05	Mål 07	Resultat Pr. 2 tert ¹
1	Sykefraværet er redusert. <u>Indikator:</u> (% av årsverk)	7,8%	7,5%	8,2%
2	Andel ansatte med ikke-vestlig minoritetsbakgrunn speiler andel innbyggere med samme bakgrunn (andel innbyggere per 31.12.2005 er 8,2%) <u>Indikator:</u> (% av årsverk)	5,1	5,5	Tall i årsrapport
3	Alle arbeidsplasser har lagt til rette for en balansert kjønnsfordeling blant de ansatte og ledere. <u>Indikator</u> Andel kvinnelige medarbeidere (%) Andel kvinnelige ledere (%)	76% 57%	70% 60%	77% Tall i årsrapport

Arbeidsmiljø:

Sykefraværet for kommunen per 2.tertial 2007 viser en økning. Et av tiltakene som har vist å gi effekt på å redusere sykefraværet, er at leder har oppfølging så tidlig som mulig når den ansatte blir syk, og med faste mellomrom i sykefraværsfasen. Derfor arbeides det med å få på plass rapportering av oppfølging av sykmeldte i styringssystemet corporater.

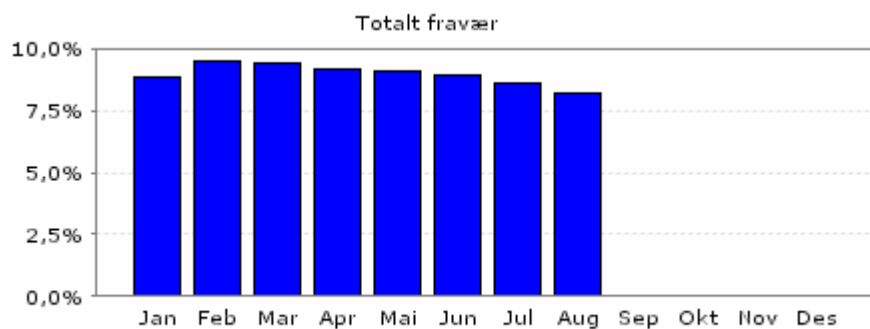
Det er innført nye rutiner ifm ny regler i arbeidsmiljøloven om dialogmøter, og dette antas over tid å gi positiv utvikling av sykefraværet. I tillegg arbeides det med å delegerer mer av utførelsesarbeidet ut i organisasjonen. Dette gjøres for å få kortere saksbehandlingstid, bedre avklaringer og tydeliggjøre lederes ansvar i enkeltsaker.

Det arbeides med å etablere et utvalg som skal arbeide med å samordne og legge til rette tilbud for fysisk aktivitet hos ansatte med tanke på forebygging, bedre helse og trivsel. Det finnes flere tilbud i dag og disse vil, sammen med nye aktiviteter, informeres ut til ansatte for å få flest mulig til å delta.

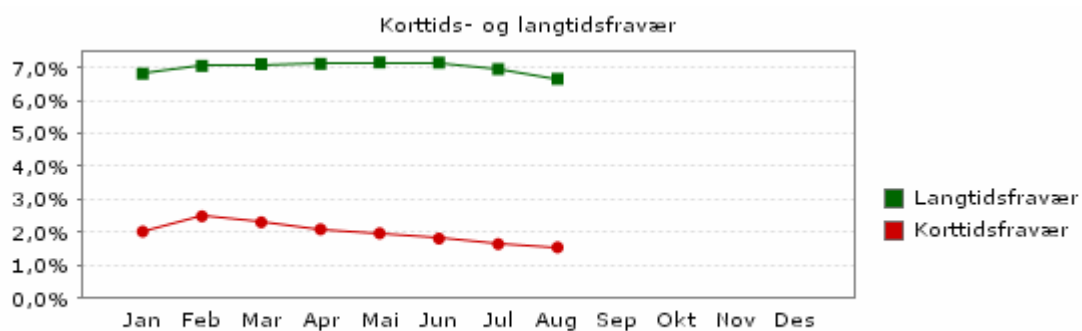
HMS og personaltjenesten sammen med NAV bistår arbeidssteder hvor de har utfordringer med høyt sykefravær. Disse tre skal sammen planlegge og gjennomføre kurs for ledere på alle nivåer og tillitsvalgte i bla. oppfølging av sykmeldte.

Sykefravær pr. mnd hittil i år (ut august, 8,2%):

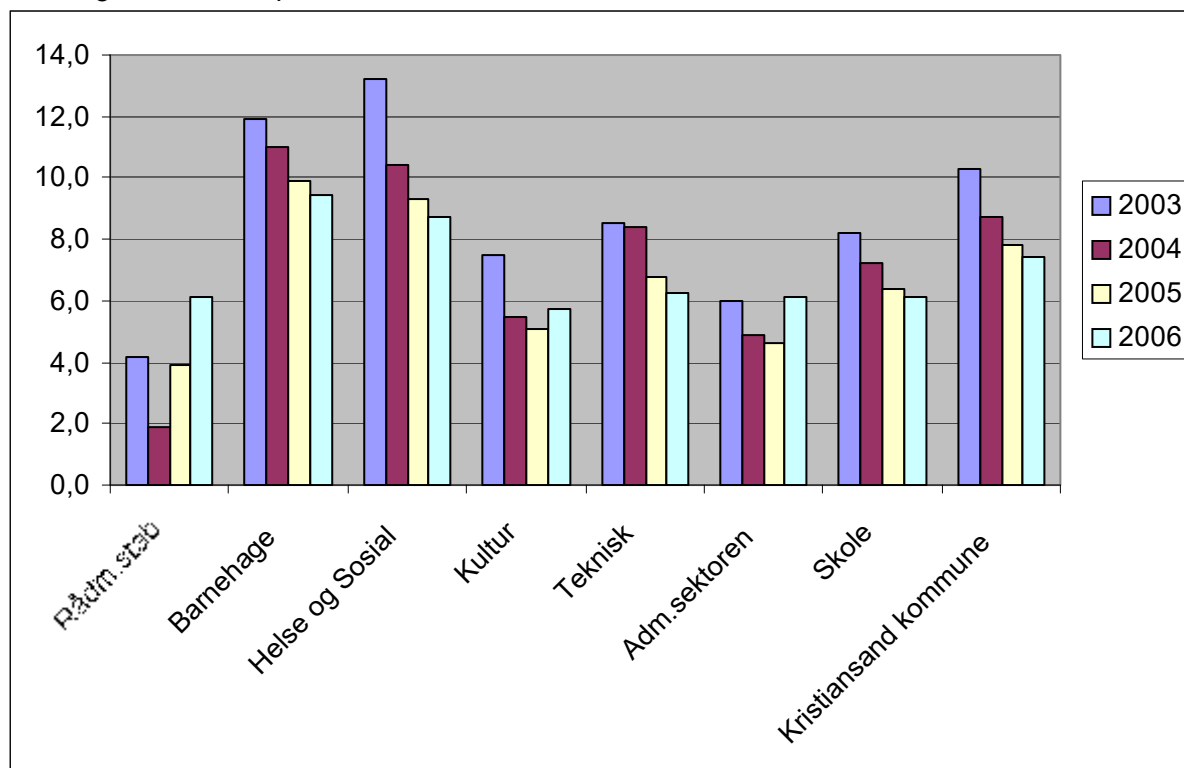
¹ Tall hentet fra styringssystemet Corporater.

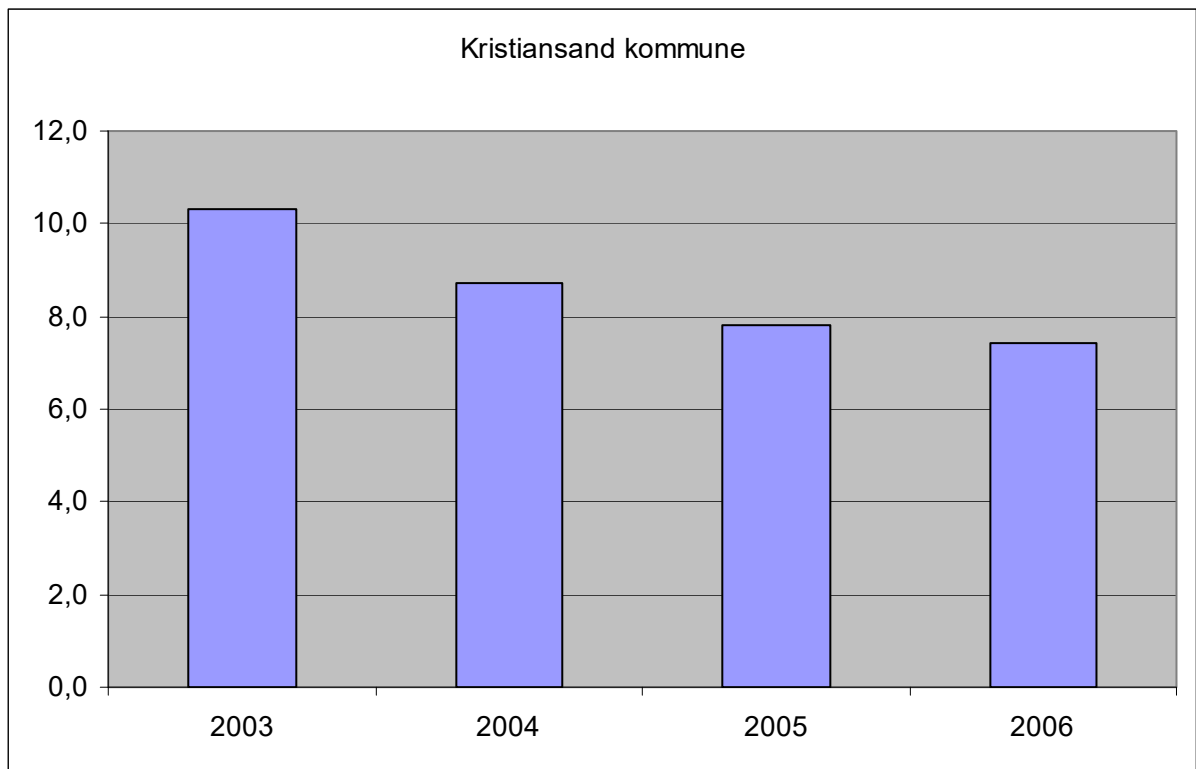
Fordeling i korttid og langtid (korttid 1,5%, langtid 6,6%):

Utvikling av fraværet per sektor fra 2003 til 2006:

Utvikling av fraværet i Kristiansand kommune fra 2003 til 2006:

Medarbeidertilfredshetsundersøkelse

Kommunen gjennomførte i april 2007 medarbeidertilfredshetsundersøkelse med 79% svardeltakelse totalt for kommunen som regnes som veldig bra. Utfordringen fremover er oppfølging av resultatet, ansvaret her ligger på den enkelte arbeidsplass.

Punkt 80/07: 2. Tertialrapport 2007 - investeringsdelen

Bilag

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Dato: 03.10.2007
Saksnr.: 200709289-1
Arkivkode E: 212
Saksbehandler: Arne Henrik Lukashaugen

Saksgang	Møtedato
Kommunalutvalget	16.10.2007
Formannskapet	17.10.2007
Bystyret	31.10.2007

2. Tertialrapport 2007 - investeringsdelen

Sammendrag:

Sammendrag:

Denne saken dreier seg kun om investeringsdelen da driftsdelen fremmes parallelt som egen sak. Det er lagt vekt på avvik, dvs overskridelser eller besparelser knyttet til de enkelte prosjekter. Investeringsinstruksen har bestemmelser om at avslutning av investeringsprosjekter skal forelegges bystyret. Sektorene benytter tertialrapporten til å foreta en rekke tekniske budsjettreguleringer som i liten grad omtales i saken, men kun innarbeides i forslag til budsjettreguleringer. I tråd med tidligere praksis fremmes også enkelte nye investeringsprosjekter og omdisponeringer i tertialrapporten.

Det er i denne saken foreslått å dekke deler av netto tilleggsbevilgningsbehov med økt netto låneopptak på 9,2 mill kr. Den største tilleggsbevilgningen gjelder mudring av tre småbåthavner med ca 12 mill kr. Tilleggsbevilgningsbehovene er nærmere omtalt i saken. Det benyttes ca 0,8 mill.kr av byggefondet og brukes netto ca 3,2 mill kr av kapitalfondet.

Forslag til vedtak:

Bystyret tar 2.tertialrapport investeringsdelen til etterretning.

Tilleggsbevilgninger, omdisponeringer, avslutninger av prosjekter og budsjettreguleringer som er omtalt i saken vedtas.

Tor Sommerseth
Rådmann

Arne Henrik Lukashaugen
Regnskapssjef

Trykte vedlegg: Ingen

Utrykte vedlegg: Budsjettreguleringsskjemaer
Det henvises til 2.tertialrapport driftsdelen vedrørende sektorenes tertialrapporter

Bakgrunn for saken :

Denne saken dreier seg kun om investeringsdelen da driftsdelen fremmes parallelt som egen sak. Hovedutvalgene er pålagt tertialvis rapportering til bystyret og denne saken tar utgangspunkt i tertialrapportene fra de respektive sektorer til sine hovedutvalg. Forhold som må videre til bystyret er innarbeidet i denne saken. For å begrense omfanget er det forutsatt at generell rapportering om investeringsprosjektenes fremdrift, gjøres i hovedutvalgene.

Det er lagt vekt på avvik, dvs overskridelser eller besparelser knyttet til de enkelte prosjekter. I tråd med tidligere praksis fremmes også enkelte nye prosjekter og omdisponeringer i tertialrapporten.

I det etterfølgende er forslag til omdisponeringer, tilleggsbevilgninger og sluttregnskap kommentert. Ubetydelige korreksjoner, samt tekniske budsjettreguleringer, er kun omtalt samlet og detaljene vil fremgå av forslag til budsjettreguleringer som følger saken som uttrykt vedlegg.

1 Rådmannens stab

Levekårsprosjekter

I Handlingsprogrammet for 2007-10 er det i 2007 avsatt 1,5 mill i investeringsmidler til et bomiljøprosjekt på Justvik. Prioritering av bomiljøprosjekt ble skissert i 1. tertialrapport.

0,4 mill kr ble bevilget til Nærmiljøprosjekt i området på og ved Jærnesheia. I tillegg er prosjektet tildelt 0,2 mill kr i tippemidler som kommunen har forskuttert. Da dette aktuelle prosjektet ikke er et kommunalt investeringsprosjekt, er derfor 0,6 mill kr betalt ut over driftsregnskapet som et tilskudd,. (se punkt under Områdeplanlegging i tertialrapport 2 vedr rådmannens stab). Levekårsprosjektet i investeringsbudsjettet må derfor nedjusteres med 0,4 mill kr, mens egen bevilgning i driften må føres opp med 0,6 mill kr. Konsekvensen blir at finansiering må skje ved bruk av disposisjonsfond i driften i stedet for ved låneopptak i investeringsregnskapet. Det forutsettes at tippemidlene overføres til kommunen og inntektsføres når disse kommer i 2009 og avsettes til det sentrale disposisjonsfondet. Låneopptak reduseres dermed med 0,4 mill kr.

2 Barnehageetaten

Kristiansand Eiendom v/prosjektavdelingen har ansvar for følgende vedtatte barnehageprosjekter: Tinnstua, Mosby, Karuss, Nøtteliten, Roligheden-naturbase, Øvre Slettheia-modul, Bergtorasvei-ny avd., Linerla-parkeringsplass og Oddernes-tilbygg/vognrom. I tillegg er det avsatt investeringsmidler til nye prosjekter ved Havlimyra, Marvika, Øvre Slettheia og tidl. Donnhuset, som vil bli behovsutredet. Kristiansand Eiendom rapporterer status for disse prosjektene.

Barnehageetaten har noen investeringsprosjekter som gjelder ulike ombyggingstiltak, utbedringstiltak og mindre investeringsprosjekt tilknyttet nytt inventar i nye barnehagebygg.

Prosjekt 4200001 Ombyggingstiltak-barnehager:

Tidligere omdisponeringer og bruk av statlige investeringstilskudd er benyttet til å foreta ulike ombyggingstiltak i barnehagene. Ombyggingstiltakene er gjennomført for å etablere flere nye plasser ved barnehagene Øvre Slettheia, Askeladden, Bamsebo og Voietun. Mindre ombyggingstiltak er også gjennomført ved Kløvergården, Søm og Hellemyr i tråd med oppfølging av vedtatt barnehagebehovsplan.

I 2006 ble prosjektet tilført 3,4 mill.kr. fra driftsbudsjettet for å dekke etableringsutgifter til midlertidige brakke- og innleieløsninger ved 7 barnehager. Pr. 31. august 2007 har dette prosjektet et merforbruk på 1,080 mill.kr.

På grunn av utvidet konsertplass på Odderøya måtte nyetablert midlertidig barnehagelokale fraflyttes etter få måneders drift. Parkvesenet har kompensert for 195.000 kr. for uforutsette utgifter. Ny og utvidet barnehagedrift i erstatningsbygg på Odderøya 59 er under ombygging og klargjøring. Barnehagen vil gi plass til ca. 70 barn i løpet av 2008. Bygget vil bli nedbetalt i form av husleie til Kristiansand Eiendom som byggeier.

Det vil komme ca. 200.000 kr. i ytterligere utgifter på dette investeringsprosjektet, og overforbruket må dekkes inn fra driftsbudsjettet.

Totalt sett må prosjektet tilføres 1,280 mill.kr. fra avsatt driftsreserve.

Ved eventuelt kjøp (1,760 mill.kr.) og etablering (0,5 mill.kr.) av brakkeløsning for 14 nye småbarnsplasser ved Bamsebo barnehage kan 2,260 mill.kr. dekkes fra avsatt driftsreserve.

Prosjekt 4200003 Utbedringstiltak-funksjonshemmede:

Prosjektet ble opprettet i 2004, og tilskuddsmidler ble tildelt 2 kommunale og 2 private barnehager med behov for utbedrede lekeplasser tilpasset funksjonshemmede barn.

Prosjektet anbefales avsluttet.

Inventarprosjekt 9390020 Veslefrikk barnehage (ansvar 21700):

Dette inventarprosjektet anbefales avsluttet i balanse, jf også avslutning av hovedprosjektet på prosjekt 9390020. Dette er omtalt under Kristiansand Eiendom senere i denne saken.

Inventarprosjekt 9395020 Taremareskogen barnehage (ansvar 22500):

Inventarprosjektet ved Taremareskogen er budsjettregulert i 1 tertialrapport og kan avsluttes, jf også omtale under Kristiansand Eiendom senere i denne saken.

Inventarprosjekt 9382020 Tinnstua barnehage (ansvar 22800):

Tinnstua barnehage har et merforbruk på 51.871 kr., som må dekkes fra driftsbudsjettet. Det er også behov for mer inventar og utstyr ved barnehagen beregnet til 230.000 kr. Avvik og reelt behov på prosjektet må dekkes inn fra barnehageetatens driftsbudsjett, før prosjektet kan avsluttes. Totalt må 282.000 kr. dekkes av avsatt driftsreserve.

3 Helse og sosialsektoren

Prosjekt 4300006 og 4300012 Trygghetsalarmer

Budsjettavvik pr. 10.05.07 er underforbruk på kr. 39.025.

Årlig bevilgning til investering til dette formålet er på 650.000. Innkjøp foretas hvert år.

Prosjekt 4300006 avsluttes ved å overføre saldo til prosjekt 4300012. Denne budsjettendringen er av teknisk karakter.

Prosjekt 9344002 Ternevig mottakkjøkken

Hovedprosjektet avsluttes, jf eget punkt senere i saken under Kristiansand Eiendom.

Overskridelse på dette prosjektet vedr delen som hører til helse- og sosialsektoren på kr. 25.598 dekkes via prosjekt 9998000 – inst. sektor 3 ekstraordinær.

4 Kultursektoren

Til investeringer for 2007 bevilget bystyret kr 16,339 mill. (hvorav kr 2,679 mill. finansiert gjennom spillemidler) innenfor budsjettet til kultursektoren og kr 20,690 mill. til kulturdelen innenfor budsjettet til Kristiansand Eiendom. (I tillegg kommer bevilgning til idrettshaller som blir ført under bevilgning til skolebygg.) Investeringsprosjekter strekker seg vanligvis over flere år fra starten på prosjekteringen til ferdigstilling.

4481005 Prosjekteringen av ishallanlegget er kommet så langt at det er mulig å innhente tilbud på anlegget. Men på grunn av den store aktivitet i byggebransjen er det besluttet å utsette tilbudinnhenting til 2008. Ekstraordinære statlige spillemidler til anlegget vil bli opprettholdt selvom man ikke får byggestart i 2007 som var siste frist for anleggstart.

Det foreslås at 2 prosjekter blir regnskapsmessig avsluttet, 3 prosjekter får styrket sitt budsjett gjennom overføring fra to andre prosjekter og idrettsetatens disposisjonsfond (overskudd på driften) og at ett prosjekt får styrket sitt budsjett på bakgrunn av overforbruk. I tillegg får prosjektet "idrettsanlegg – rehabilitering" en mindre budsjettmessig styrking. Dette gjelder følgende prosjekter:

Prosjektnr.	Prosjektnavn/ regnskapsavslutning	Bevilgning/finansiering	Økte utgifter/ red. inntekter	Red. utgifter/ økte inntekter
4400006	Rosegården teaterhus- varmepumpe/SD-anlegg	Overføring		325
4482001	Justvikbanen	Overført		481
4480700	Karuss oppvekstpark	Overført		59.943
4481003	Krossen – fotballbinge	Bevilget	14.838	
4485000	Idrettsanl. – rehabilitering	Bevilget	45.911	
4480710	Karuss kunstgressbane	Overføring		1.600.000
4480101	Flekkerøy kunstgressbane	Overføring (merinntekter på spillemidler)		400.000
4482903	Kunstgressb. Kartemyr	Bevilget	1.250.000	
4482904	Kunstgressbane Krossen	Bevilget	1.000.000	
4483301	Fotballøkke Tinnheia	Bevilget	600.000	
?	Flekkerøy grusbane	Bevilgning	1.000.000	
		sum:	3.910.749	2.060.749
		Dekkes av tilskudd fra Fløy		500.000
		Dekkes av idrettsetat. disposisjonsfond		850.000
		Dekkes av bykassen:		500.000
		sum:	3.910.749	3.910.749

Kommentarer:

De to første prosjekter foreslås regnskapsmessig avsluttet og besparelsen overføres prosjektet rehabilitering av idrettsanlegg.

Prosjekt 4482001 Justvikbanen

Prosjekt Justvikbanen er avsluttet under byggeledelse av Just IL og kan nå regnskapsmessig avsluttes etterat idrettslaget har dekket overskridelsen i byggekostnad på ca. kr. 200.000.

Videre foreslås det at ubrukt bevilgningen på Karuss oppvekstpark på kr. 59.843 dekker overskridelse på fotballbinge på Krossen og resten overføres prosjektet rehabilitering av idrettsanlegg.

Legging av kunstgress på grusbane på Karuss er utsatt p.g.a. vedtak i kulturstyret 13.12.2006 om å benytte kr. 1,6 mill. av bevilgningen til dekning av manglende bevilgning (økt kostnad) til fotballbanene på Krossen og Hellemyr.

Kunstgressbaner på Krosseveien og Kartemyr (Vestheiene) blir h.h.v. kr. 1,250 mill. og kr. 1 mill. dyrere enn forutsatt. Dette blir dekket av overføring fra bevilgning til kunstgressbane på Karuss, merinntekter på mottatte spillemidler på kr. 0,4 mill. tilknyttet kunstgressbanen (hovedbanen) på Flekkerøy og kr. 0,25 mill. fra idrettsetatens disposisjonsfond. Dette er en sak som kulturstyret vedtok på møte 13.12.2006 og som ikke er blitt effektivisert ettersom saken krever bystyrebehandling. I denne sak vedtok kulturstyret også at "Omlegging av Karuss grusbane til kunstgress vurderes i forbindelse med 1. tertialrapport 2007". Rådmannen kan ikke anbefale en tilleggsbevilgning til prosjektet.

Det foreslås at kommunen dekker kr. 0,5 mill. til opprusting av hovedbanen for fotball i Flekkerøy idrettspark for å tilfredsstille kravet til å spille 2. divisjonsfotball for herrer. Betingelsene er at idrettslaget Fløy også yter kr. 0,5 mill. i tilskudd til anlegget og at det ikke senere stilles krav om ytterligere opprusting for eventuelt å tilfredsstille kravene for fotballspill i 1. divisjon. Banen er kommunal og tilskuddet fra idrettslaget blir dermed overført til kommunen som en del av finansieringen. Totalbevilgningen blir kr. 1 mill., og det kan opplyses at det ikke vil være mulig å få spillemidler til opprustingen. Det tas opp lån med 0,5 mill kr til prosjektet.

Bakgrunnen for bevilgningen er en henvendelse fra Fløy om at de ønsker fortsatt å spille sine hjemmekamper på Flekkerøya. I dag blir kamparrangement gjennomført på bakgrunn av dispensasjon fra Norges fotballforbunds side. Det foreligger i avtalen med IK Start i forbindelse med byggingen av deres stadionanlegg at andre lag som kvalifiserer seg til høyere divisjon kan benytte seg av deres anlegg.

Idrettsetaten har behov for kjøp av en traktor til kr. 625.000 (inkl. mva.) til bruk på de mange nye kunstgressbaner for fotball som er kommet i løpet av de siste årene. Kr 500.000 dekkes av sektorens disposisjonsfond, og kr 125.000 dekkes av sentralt disposisjonsfond.

5 Teknisk sektor inkl. Kristiansand Eiendom

5.1 Teknisk sektor

Den sterke prisstigningen som har funnet sted på bygg og anlegg gjør det nødvendig å prisregulere prosjekter som er utsatt pga. grunnverv, regulering osv. Ingeniørvesenet vil ta dette opp ved neste regulering av handlingsprogrammet.

Vann – Høydebasseng Flekkerøy

Arbeidene med nytt høydebasseng på Flekkerøya har vært utsatt i flere år pga. problemer med grunnverv og regulering. Grunnvervet ser nå ut til å gå i orden, og vi har fått inn tilbud på oppføring av bassenget. Kostnadene synes å bli kr 2.070.000 høyere enn bevilgningen til prosjektet. Dette skyldes sterk prisstigning. Det bes tilleggsbevilget kr 2,07 mill. til oppføring av høydebassenget. Beløpet dekkes ved opptak av lån.

Avløp – Ny sentrifuge Odderøya renseanlegg

Det er behov for ny sentrifuge på Odderøya. Dette er svært viktig av kapasitetsgrunner. Det er også nødvendig å øke kapasiteten når avløpet fra Korsvikfjorden antakelig legges ned om 2-3 år og overføres til Odderøya. Det anbefales at kr 1,5 mill av bevilgningen til oppgradering av Korsvik renseanlegg omdisponeres til sentrifuge på Odderøya.

Renovasjon – overflatekontroll/infiltrasjon av overflatevann Randesund industrifyllplass

Fylkesmannen har pålagt tiltak om overflatekontroll og infiltrasjon av overflatevann. Arbeidene må påbegynnes i høst. Kostnadene er kalkulert til kr 0,5 mill. Utgiftene til miljøsikring av Holskogen industrifyllplass synes å få innsparinger på mer enn dette beløpet. Pådmannen anbefaler at kr 0,5 mill. av denne bevilgningen omdisponeres til nevnte tiltak på Randesund industrifyllplass.

Prosjekt 5934422 Lekeplasser i boområdene:

Kristiansand Eiendom har i samarbeide med parkvesenet solgt grunn i 2006 for kr. 284.500 og i 2007 for kr. 23.402.
Pengene skal reinvesteres i nærmiljøet .

Rådmannen anbefaler at investeringsprosjektet styrkes med salgsmidlene kr. 307.900,-.

Prosjekt 5933250 Nybyen aktivitetspark:

Utbyggingsavtaler i forbindelse med Nybyen aktivitetspark har gitt prosjektet kr. 34.000,- mer enn forventet. Utbyggingsavtalen forutsetter at pengene investeres i det aktuelle område.

Rådmannen anbefaler at investeringsprosjektet styrkes med salgsmidlene kr. 34.000.

Prosjekt 9336040 Tollbodgt 22, ombygging arkiv

Prosjektet er tidligere avsluttet, men må korrigeres pga feil utførte budsjettendringer. Det overføres 0,19 mill kr fra drift til denne investeringen.

5.2 Kristiansand Eiendom

Påfølgende investeringsprosjekter som her er kommentert spesielt har behov for tilleggsbevilgning eller reduksjon i bevilget ramme.

SKOLE

Prosjekt 9210040 Strømme skole- byggetrinn 4

Omfatter tilbygg for ny parallell samt ombygging av eksisterende arealer. Bygging startet i juli 2005 og var ferdig desember 2006. Total ramme er kr. 57.113 mill. hvorav kr. 2,800 mill. er overført til sektoren til inventar og utstyr. Ombyggingsarbeidene viste seg mye mer omfattende enn opprinnelig antatt, bl.a. manglende brannsikring i alle byggene. Det ble i ombyggingen uventet påtruffet asbest, som måtte saneres på forskriftsmessig måte. Det oppstod også en vannskade p.g.a. gamle tette taknedløp, som førte til forsinkelse og merkostnader. Utenom dette har utendørsarbeidene blitt mer omfattende enn forutsatt, bl.a. p.g.a. vanskelige grunnforhold. Forventet sluttresultat er en budsjettoverskridelse i størrelsesorden 4,9 mill. kr.

Det foreslås å øke rammen til prosjektet med 4,9 mill. kr. finansiert med bruk av byggefond.

Prosjekt 9072010 Hommeren skole/flerbrukshall

Ny ungdomsskole og flerbrukshall tilknyttet Ytre Torridal skole. Prosjektet omfatter 4600m2 nybygg, samt uteområde og parkeringsplass på henholdsvis 10.700m2 og 4.300m2. Byggeprosjektet ble ferdigstilt til skolestart 2007. Det forventes en overskridelse på 0,4 mill. kroner.

Det foreslås å øke rammen til prosjektet med 0,4 mill. kr. finansiert med bruk av byggefond.

Prosjekt 9072020 Hommeren infrastruktur

Prosjektet har en samlet ramme på 13,1 mill. kr. Forventet ferdigstilling oktober 2007. Forventet sluttresultat 0,7 mill. kr. under budsjettert ramme.

Prosjektet omfatter nødvendige infrastrukturarbeider i forbindelse med etablering av ny ungdomsskole og flerbrukshall på Hommeren. Det skal etableres ny undergang under RV9, ny hovedadkomst og gang- og sykkelveinett til skole, ny adkomst til tømmeroppstillingsplass mm. Undergang og sykkelveier ble ferdigstilt våren 2007. Deler av den private tømmervegen/oppstillingsplassen ferdigstilles i løpet av september 07.

Årsaken til det positive avviket er først og fremst at anbudsprisene var lavere enn kalkulert og at det er momsfristak på en større del av kostnadene enn først antatt.

Prosjektet foreslås nedjustert med 0,4 mill. kr. til finansiering av hovedprosjekt. Den nedjusterte rammen foreslås tilført byggefond.

BARNEHAGE

Prosjekt 9386010 Øvre Slettheia barnehage

Det er avsatt 1,356 mill kr. til en midlertidig modulbarnehage for 10-12 minoritetsspråklige barn i alderen 1-5 år på Øvre Slettheia. Etableringen vil være en satellitt til Øvre Slettheia barnehage. Området som er tenkt benyttet ligger på et område som tidligere har vært benyttet til privat barnepark.

Barnehageetaten har initiert et behov for mer areal på Øvre Slettheia på grunn av større interesse for barnehagetilbudet enn først antatt. Dette har medført at arealet er økt fra 3 til 5 brakker.

Arbeidene har vært ute på anbud. Totalt 5 firma leverte pris. Oppdaterte kalkyler etter anbud viser en forventet projektkostnad på 2.091.000.

På grunn av lang leveringstid på brakkene kan ferdigstilling tidligst skje februar 08. Det forventes en overskridelse på 0,735 mill. kroner.

Det foreslås en økt ramme til prosjektet med 0,735 mill. kr. Bevilgningen finansieres ved økt låneopptak.

Prosjekt 9383020 Roligheden barnehage

Det er bevilget 1,854 mill. kr. til en ny avdeling ved Roligheden barnehage. I dag holder naturbasen til i leide lokaler i Lund bydelshus. Ved å bygge en naturbase i direkte tilknytning til barnehagen vil arealene kunne brukes av naturgruppa morgen/ettermiddag, mens arealene resten av dagen kan benyttes til leserom, 5års klubb, foreldresamtaler etc. Pr. i dag er barnehagen sprengt i de travleste periodene.

Arbeidene har vært ute på anbud – totalentreprise. Totalt 3 firma levert pris. Entreprenørens tilbud ligger vesentlig over kalkylen fra behovsutredningen. Revidert kalkyle indikerer en projektkostnad på 3,192 mill. kr.

Avvikene skyldes blant annet:

- Nødvendig å etablere brannseksjoneringsvegg mellom ny avdeling og resten av barnehagen.
- Den nye avdelingen trenger eget aggregat.
- Rør i grunnen må legges om.
- Høye priser i dagens marked.

Det forventes en overskridelse på 1,338 mill. kroner.

Det foreslås å øke rammen til prosjektet med 1,338 mill. kr. Bevilgningen finansieres ved økt låneopptak.

ADMINISTRASJONSBYGG

Prosjekt 9001070 Tollbodgt. 37 – oppgradering

Prosjektet går ut på å oppgradere bygget til 25 kontorplasser med garderobe- og spiserom i kjelleren. Det pågår nå innvendige arbeider i alle etasjer. Heis og fullverdig ventilasjonsanlegg er installert. Nye takstein er på plass, og murfasaden er ferdig rehabilitert og malt. Nye vinduer er innsatt.

Prisanslagene fra i våres har økt, pga. større innsikt i arbeidsomfanget, også hva som kreves av utvendige arbeider. Ferdigstillingen er noe forsinket av ovenstående, Innflytting blir i starten av oktober.

Rammen foreslås økt med 1,5 mill. kr.
Bevilgningen finansieres ved økt låneopptak.

HELSE OG SOSIAL

Prosjekt 9341040 Straitunet bo- og servicesenter

Prosjektet var fullfinansiert i HP 2006 med en totalramme på 176,431 mill. kr. Etter overførsel av inventarbudsjetten til Helse & Sosialsektoren samt tilleggsfinansiering (refusjon) på 0,78 mill. kr. i 1. tertial 2007 er total prosjektramme for Kristiansand Eiendom 165,811 mill. kr.

Straitunet Bo- og Servicesenter omfatter bl.a. beboerrom for 79 personer samt et dagsenter. Bruttoareal er ca. 8000 m². Prosjektet omfattet også opparbeidelse av Straismoen og to tømmervelteplasser.

Nybygget ble tatt i bruk ved månedskiftet august/ september og for tiden pågår det avsluttende arbeider i forbindelse med tekniske anlegg og utenomhus anlegg. Straismoen og velteplassene er også ferdigstilt.

I forbindelse med behandling av sluttoppgjørene for entrepris kontraktene er det avdekket et avvik innenfor følgende områder;

Bygningsmessige arbeider	1,77 mill. kr.
Innredning/ bygginstallasjoner	0,80 mill. kr.
Elektro installasjoner	1,45 mill. kr.
Utenomhusarbeider	0,25 mill. kr.
Infrastruktur/ Straismoen	1,47 mill. kr.

Forøvrig er det enkelte kontrakter som går i pluss, slik at prognosen totalt sett gir et behov for tilleggsbevilgning på 5,0 mill. kr. Sluttoppgjørene forventes avklart i løpet av høsten.

Det foreligger tilsagn fra Husbanken som er ca 1,0 mill. kr. mer enn budsjettet.

Det foreslås å øke rammen til prosjektet med 5,0 mill. kr. hvorav 1,0 mill. kr finansieres med økt refusjon.

Bevilgningen finansieres ved økt låneopptak med 4 mill kr.

ØVRIG

Prosjekt 7000000 Salg av fast eiendom

Avvik økonomi:

Prosjektet har hatt større salgsinntekter enn opprinnelig budsjettet.

Det positive avviket skyldes i hovedsak småsalg av mindre eiendommer.

Det foreslås å regulere opp salgsinntekten med 2,3 mill. kr. Den økte salgsinntekten anbefales overført kapitalfond.

Prosjekt 7000000 Kjøp av fast eiendom

Teknisk justering:

I forbindelse med kjøp av Myrbakken 1 ble kjøpet bevilget over prosjekt 7000000 mens regnskapsføringen ble gjort over prosjekt 5200005.

Det bes om at bevilgning på 1,5 mill. kr. knyttet til kjøp av Myrbakken 1 blir flyttet fra prosjekt 7000000 til prosjekt 5200005.

Bevilgningsbehov:

I forbindelse med regulering av Idda området dukket det opp en mulighet til å kjøpe en strategisk eiendom. Da det ikke var tilstrekkelig bevilgning på reguleringsprosjektet ble kjøpet forskuttet av prosjekt 7000000 etter avklaring med rådmann.

Det bes om at prosjekt 7000000 får tilført bevilgning tilsvarende kr 0,8 mill. kr. med bakgrunn i ovennevnte.

Bevilgningen finansieres ved økt låneopptak.

Prosjekt 7005000 Salg av boligfestetomter

Avvik økonomi:

Salget av boligfestetomter var ved siste oppjustering av prognosene estimert til 165 mill. kr.

Det anbefales å regulere opp salgsinntekten med 2,7 mill. kr. samt korrigere utgiftsbudsjettet med 2,2 mill. kr. Netto reduksjon pålydende 0,5 mill. kr anbefales overført kapitalfond.

Prosjekt 9974036 Opprustning/ombygging odderøya 59 til barnehage drift

Ber om midler til opprustning/ombygging av befalsmesse på Odderøya til barnehage. Anslått investering 8,0 mill. kr. Investeringen tilbakebetales av Barnehageetaten via økt leie over 5 år. Kristiansand Eiendom sin driftsramme foreslås justert i forbindelse med hp 08-11.

Det foreslås en bevilgning tilført prosjekt 9974036 tilsvarende 8,0 mill. kr. med bakgrunn i ovennevnte.

Bevilgningen finansieres ved økt låneopptak.

Prosjekt 9974026 Odderøya 123 – opprustning/ominnredning

Lokalene i brakke ved Ekserserhuset som Pensjonistenes Hobbyklubb har tilhold i i dag, er i meget dårlig forfatning. I og med at bygningen planlegges revet i løpet av et par år, finner vi det ikke hensiktsmessig å buke midler til istandsetting her. Vi har erstatningslokaler på Odderøy, men disse må oppgraderes/ominnredes.

Det foreslås en bevilgning tilført prosjekt 9974026 tilsvarende 0,4 mill. kr. med bakgrunn i ovennevnte.

Bevilgningen finansieres ved økt låneopptak.

Prosjekt 8614000/ 8614001 / 8614002 Havnevei Kongsgård / Vige

Prosjektet har bestått av bygging av havnevei fra krysset i Narvika til det nye havneområdet. Kostnaden skal i siste instans dekkes av havnevesenet. I forbindelse med overføringen av eiendommene i Kongsgård Vige til Kristiansand Næringspark AS (KNAS) blir det nå KNAS som må foreta en avregning mot havnevesenet, mens Kristiansand Eiendom fakturerer KNAS for utlegg i forbindelse med bygging av veien. Inntekten var ikke budsjettet i inneværende år.

Prosjektene berørt foreslås justert som følger;

- Prosjekt 8614000 (adkomstvei Narvika) bes oppjustert med økt salgsinntekt 0,5 mill. kr. Den økte inntekten foreslås overført kapitalfond.
- Prosjekt 8614002 (havnevei) foreslås tilført manglende bevilgning på 13,677 mill. kr. Den økte bevilgningen foreslås finansiert med bruk av kapitalfond.
- Prosjekt 8614002(havnevei) foreslås oppjustert med refusjon 8,275 mill. kr. Den økte inntekten foreslås overført kapitalfond.
- Prosjekt 8614001 (havnevei) foreslås oppjustert med refusjon 20,0 mill. kr. Den økte inntekten foreslås overført kapitalfond.

Oppsummert tilføres kapitalfondet 15,098 mill. kr ifb med disse fire prosjektene.

Prosjekt 4119244 Mudringsprosjekt – 3 havner

Mudring av tre småbåthavner i Kristiansand har budsjettoverskridelse på ca kr 12 millioner.

Det er inngått forlik med entreprenør angående konflikt rundt forståelse av oppgjør for mudringsarbeidene. Finansieringen av budsjettoverskridelsen er planlagt med restbevilgninger på avsluttede prosjekt, ekstraordinære investeringsmidler og opptak av lån.

Bakgrunn er sak 05/07 hvor det orienteres om en kjent budsjettoverskridelse på kr 9 450 000,- med forbehold om mulig konflikt med entreprenørens krav på merkostnader og slitasje begrunnet i forskjellig tolkning av massenes beskaffenhet. Merkostnadene, inklusiv egne administrasjonskostnader og mindre gjenstående tilleggsarbeid, vil beløpe seg til i størrelsesorden kr 2,5 millioner mer enn tidligere varslet. Totalt kr 12 millioner.

Administrasjonen legger opp til følgende finansiering av budsjettoverskridelsen på kr 12 millioner.

Finansieringsplan

Godkjent budsjett mudring (tre havner)	- 8 050 000
Estimert sluttkostnad	<u>20 000 000</u>
Budsjettoverskridelse	<u>11 950 000</u>
Prognoser drift 2007	- 1 700 000
Prognose restbevilgning avsluttet investeringer-	250 000
Prognose restbevilgning Hånes	- 1 800 000
Lån	<u>- 8 200 000</u>
Sum	<u>- 11 950 000</u>

Med bakgrunn i ovennevnte foreslås følgende justeringer;

Prosjekt 4119244 (mudringsprosjekt) får økt ramme med 11,950 mill. kr.

Prosjekt 4119226 (Kuholmen utskifting av brygger) får redusert sin ramme med 0,162 mill.kr

Prosjekt 4119321 (Kolmlia ny brygge) får redusert sin ramme med 88.000,- kr.

Prosjekt 4119371 (Hånes småbåthavn) får redusert sin ramme med kr 1,8 mill. kr

Resterende 1,7 mill. kr. finansieres fra kapitalfond inntil årsresultat fra småbåthavnene er klart.

Oppsummert gir dette et økt lånebehov til småbåthavnene på 8,2 mill. kr.

Forskyvning av bevilgninger – endret utbetalingstakt i prosjektene

Enkelte av investeringsprosjektene har, av ulike grunner, forskyvninger i forhold til planlagte utbetalingstidspunkter. Dette tilsier at deler av allerede bevilgede midler kan forskyves til 2008, noe som gir besparelser for kommunen.

Med bakgrunn i det ovennevnte foreslås det å redusere bevilgning for prosjekt 9115020 Dvergsnes skole med 20 mill kr samtidig som den reduserte bevilgningen innarbeides i HP 2008-2011. Låneopptak i 2007 reduseres dermed med 20 mill kr.

Oppsummering av budsjettreguleringer innen Kristiansand Eiendom

Vedrørende finansiering vil kommunens byggefond brukes til finansiering av avvik innen løpende investeringsprosjekter, såfremt det er mulig (les: dekning). Unntaket er finansiering av investeringsprosjekter innenfor småbåthavntjenesten som har egne retningslinjer.

Oppsummert gir ovennevnte reguleringer;

13 prosjekter får en rammeøkning med samlet 51,4 mill. kr.

11 prosjekter har en redusert ramme og /eller økt refusjon/salgsinntekt med samlet 56,425 mill. kr.

Avviksanalyse investering, prognostisert resultat – en oversikt over ikke avsluttede investeringsprosjekter.

Prosjekter som er registrert under ansvar Kristiansand Eiendom og ikke avsluttet, er listet opp i tertialrapporten til kommunalutvalget. Fullstendig oversikt og kommentarer på samtlige prosjekt vil først foreligge i enhetens årsrapport 2007.

Avslutning investeringsprosjekter inkl. utbyggingsområder

Kristiansand Eiendom foreslår i forbindelse med tertialrapporten å regnskapsmessig avslutte 20 stk ordinære investeringsprosjekter (hovedsakelig bygg).

Over/underskudd relatert til ordinære investeringsprosjekter foreslås avsluttet mot byggefond.

Revisjonen har fått tilsendt oversikt over hvilke investeringsprosjekter som foreslås avsluttet, og har valgt ut noen som de har ønsket å revidere. Revisjonens uttalelse følger som trykt vedlegg til tertialrapporten, og er i tillegg kommentert under de prosjekter som er revidert.

Nedenfor følger tabellarisk fremstilling av økonomisk status, samt kommentarer knyttet til prosjektene.

Prosjektnr	Prosjektnavn	Ramme	Regnskap	Overført garanti - prosjekt	Avvik
9001310	Rådhuskvartalet/Kemnerbygget	41 759 387	40 126 494	0	1 632 893
9030040	Flekkerøy skole,infrastruktur	7 500 000	6 635 525	0	864 475
9036010	Flekkerøy flerbrukshall	37 835 000	36 676 554	310 000	848 446
9040030	Grim skole	31 020 000	31 140 875	0	-120 875
9110020	Kongensgate skole 2	8 637 000	8 021 895		615 105
9130050	Lovisenlund skole	64 599 846	66 065 902		-1 466 056
9150030	Møvig skole (*)	84 989 875	84 323 130	68 343	0
9344002	Ternevig mottakskjøkken	17 384 536	17 309 894	74 642	0
9390010/20	Veslefrikk barnehage,tilbygg	5 990 000	5 758 836		231 164
9395020	Taremareskogen barnehage,2.btr.	8 707 064	8 149 629	83 000	474 435
9396020	Mosby barnehage,oppgradering	382 000	387 870		-5 870
9346010	Christianholm festning	306 000	292 312		13 688
9438208	Dvergsøya-kafebygning	500 000	139 697		360 303
9401020	Oppgradering Gyldenløvesgt. 9	5 040 000	4 361 955		678 045
9459010	Thaulows hus-opprustning (**)	1 887 000	2 091 024		-304 024
9469010	Elvebredden klubbhus	7 723 000	7 850 238		-127 238
9491010	Oppgradering Alladin kino	1 200 000	1 205 566		-5 566
9520010	Hånes grendehus	500 000	114 374		385 626
1520001	Dvergsøya gjestgiveri	6 390 000	6 371 498		18 502
1520010	Utredning bredbånd	250 000	257 391		-7 391
					0
	SUM	332 600 708	327 280 659	535 985	4 085 662

(*) På grunn av inntektsbortfall på kr. 598 402 blir netto besparelse kr. 68 343

(**) Statstilskudd på kr. 100 000 faller bort - er tilført annet prosjekt vedr. Thaulows hus

Prosjekt 9001310 Kemnerbygget

Bakgrunn:

Prosjektet omfatter en fullstendig oppgradering (hovedombygging) av eksisterende bygningsmasse på 3 etasjer m/kjeller, samt påbygging av en 4. etasje og montering av ny heis.

I tilknytning til hovedinngang og heis ble det bygget søppelrom for å lette driftsrutinene i bygget.

Kontorene i bygget er en blanding av cellekontor og åpne løsninger.

Fremdrift

Arbeidene med detaljprosjektering var ferdig i april 2005.

Byggestart var i juni 2005, og byggearbeidene ble ferdigstilt i april 2006.

Bygget ble overlevert byggherren 29.09.2006 etter 3 mnd. prøvetid.

Revisjonens merknader:

Vi har ved våre kontrollhandlinger registrert følgende forhold som det må tas hensyn til:

Utgifter til leie av lokaler i Dronningensgate 2 på ca kr 1 000 000 er ført i investeringsregnskapet for perioden 1. mai 2005 til 30. april 2006, i samsvar med tidligere praksis. I følge

uttalelse fra GKRS av 16. mai 2006 skal slike utgifter føres i driftsregnskapet. Revisjonen mener at utgifter til leie for 2006 burde vært belastet driftsregnskapet.

Vårt arbeid avdekket ingen vesentlige feil eller avvik, med unntak av det som er anmerket ovenfor.

Kommentarer Kristiansand Eiendom:

Praksisen er lagt om for nye prosjekter slik at leieutgifter nå føres i driften. Prosjektene "Kemnerbygget" og "Straitunet sykehjem" avsluttes i samsvar med tidligere praksis.

Prosjekt 9030040 Flekkerøy skole infrastruktur.

Regulering

I forbindelse med utvidelse av Flekkerøy skole ble det stilt krav til regulering av området. Et stort tema i reguleringsarbeidet var de dårlige trafikkale forhold i området. Løsningen ble å anlegge ny vei fra Alsvika like etter tunnelåpningen og opp til Kvitfjellsveien ved skolen. Med denne veien kunne Kvitfjellsveien stenges for gjennomkjøring og bedre forholdene for myke trafikanter. Tiltaket ble bevilget som en del av skoleutbyggingen, men ble senere skilt ut som et egen prosjekt.

Byggesaken

Byggesaken ble gjennomført som generalentreprise.

Framdrift

Byggingen startet i mai 2004 og ble ferdigstilt i august 2005.

Prosjekt 9036010 Flekkerøy flerbrukshall

På bakgrunn av behovsutredning ble det i handlingsprogrammet 2003-2006 lagt inn 22.600.000,- og i perioden 2004-2007 15.035.000,-. Det ble i 2. tertial 2005 justert for øket MVA med kr. 200.000,-. Total bevilgning var 37.835.000,-

Bygget inneholder flerbrukshall med garderober, styrketreningsrom, klubblokaler til Flekkerøy idrettslag, sosialt rom/kantine og skolekjøkken til Lindebøskauen skole.

Byggingen ble gjennomført i april 2004 til mai 2005.

Prosjekt 9040030 Grim skole

Undervisningsetaten gjennomførte i år 2000 en utredning vedr. modeller for renovering av skoler. I 2001 ble det bevilget 500.000,- til et forprosjekt basert på denne utredningen. På bakgrunn av forprosjektet ble det i handlingsprogrammet lagt inn 30 mill. kroner til ombygging og påbygging av undervisningsfløyen samt utbygging med mediatek og noen rom på bakkeplan mot skolegården. Senere ble det plussset på 1.020.000,- for kompensasjon av økt mva.

Byggingen ble gjennomført i perioden juli 2003 - aug 2004.

Prosjekt 9110020 Kongensgt skole 2

Bakgrunn

Havlimyra skole ble vedtatt etablert midlertidig i gamle Kongensgt skole fra og med skoleåret 2006/07. Det ble bevilget 8,5 mill kr for opprustning av skolen til en minimumsstandard.

Arbeidene omfattet i hovedsak utskiftning av varme- og EL-anlegg som var kondemnabelt.

Videre ble det brukt noe midler på maling og gulvbelegg.

Byggesaken

Arbeidene ble gjennomført som regningsarbeid etter kommunens rammeavtaler med byggmester, rørlegger og elektriker.

Framdrift

Byggingen startet i februar . 2006 og ferdigstilt i august samme år.

Prosjekt 9130050 Lovisenlund skole.

Bakgrunn:

Prosjektet omfattet hovedombygging av Lovisenlund skole – totalt 6400m².

Skolen ble bygd ca. 1950 og inneholdt klasseromsfløyer med tradisjonelle korridorløsninger samt administrasjonfløy, spesialfløy og eget gymsalbygg. I tillegg ble det i 1997 bygd et eget bygg for 6-åringene. Bygget brukes i dag til SFO og ble ikke berørt av byggearbeidene.

I forbindelse med ombyggingen ble de tradisjonelle klasseromsarealene åpnet opp for å legge til rette for en mer fleksible undervisning.

Videre ble tekniske anlegg - som varme-, ventilasjon og el-anlegg ble skiftet ut. Fasaden ble rehabilitert og alle overflater fikk en bygningsmessig oppgradering.

Prosjektet omfattet også opprustning av deler av skolegården.

Byggearbeidene ble påbegynt i juli 04 og avsluttet i august 05.

Revisjonens merknader:

Vi har ved våre kontrollhandlinger registrert følgende forhold som det må tas hensyn til: Rådgivere har levert tjenester fra juni 2003, avtaler er først inngått april 2005

Vesentlige deler av overskridelsen forelå på overtakelsestidspunktet i slutten av 2005, tilleggsbevilgning fremmes først ved fremleggelse av sluttregnskap høsten 2007.

Vårt arbeid avdekket ingen vesentlige feil eller avvik med unntak av det som er anmerket ovenfor.

Kommentarer Kristiansand Eiendom:

Ny prosjektleder ble ansatt i byggeperioden og det ble i den forbindelse oppdaget at det ikke var signerte rådgiverkontrakter. Kontraktene ble deretter straks etablert.

Vi har videre forutsatt at endelig finansiering av overskridelsen skjer sammen med avslutning av prosjektet i bystyret.

Prosjekt 9150030 Møvig skole

Skolen:

Prosjektet omfatter en oppgradering av lokalene grunnet krav fra tilsyn og miljørettet helsevern. Samtidig er skolen utvidet fra 370 til 400 elever og ca. 50 ansatte.

Deler av eksisterende bygningsmasse ble revet og ny undervisningsfløy ble bygd.

Spesialrommene ble kun gjenstand for nødvendige oppgraderinger basert på lover og forskrifter. I tillegg er det bygd flerbrukshall på området.

Det er foretatt en oppgradering av uteområder (fotball, sandvolleyball). I samarbeid med vegvesenet ble overvannsproblematikken på Vågsbygdveien løst.

Ny overvannsledning ble lagt i bakken fra Møvig til Sjøstrand skole.

Byggesaken:

Prosjektet ble gjennomført som byggherrestyrte sideentrepriser.

Fremdrift:

Byggingen startet april 2004 og ble ferdigstilt i juli 2005.

Prosjekt 9344002 Ternevig mottakskjøkken

Ombygging og utvidelse av eksisterende sykehjemsavdelinger slik at matservering og bespisning gjennomføres i tråd med krav fra Næringsmiddeltilsynet og brannvesenet.

I forbindelse med finansieringen, skal ombyggingen sees i sammenheng med tilsvarende ombygginger for St. Joseph og Grim.

Byggesaken:

Kruse Smith har gjennomført de bygningsmessige arbeider, Siemens elektro, Ergon ventilasjon, Reiersen sanitær og Reber Schindler heis.

Fremdrift:

Byggestart 9. august 2005

Sluttsdato: 28. april 2006

Prosjekt 9390010/20 Veslefrikk barnehage.

Barnehagen

Veslefrikk barnehage ble oppført i 1992 som en 3-avdelings barnehage.

Tilbygget består av 1 ny avdeling tilpasset funksjonshemmede barn med ny personalavdeling i 2. etg.

Barnehagens uteareal er utvidet. Parkeringsplass med inn- og utkjørsel er forbedret.

Det er etablert støyskjerm mot Dvergsnesveien.

Byggesaken

Byggesaken ble gjennomført som byggherrestyrte sideentrepriser med byggherren v/byggeleder som administrator. Byggearbeidene ble gjennomført med full drift i barnehagen.

Framdrift

Byggingen startet i november 2004 og ble ferdigstilt i juni 2005.

Prosjekt 9395020 Taremareskogen barnehage.

Barnehagen

Taremareskogen barnehage ble oppført i 1993 som en 2-avdelings barnehage.

Tilbygget består av 2 nye avdelinger og ny personalavdeling.

Barnehagens uteareal er utvidet. Større parkeringsplass med inn- og utkjørsel er etablert.

Byggesaken

Byggesaken ble gjennomført som byggherrestyrte sideentrepriser med byggherren v/byggeleder som administrator. Byggearbeidene ble gjennomført med full drift i barnehagen.

Det settes av kr. 80.217 til garantifond pga ubetalte fakturaer.

Framdrift

Byggingen startet i juni 2004 og ble ferdigstilt mars 2005.

Prosjekt 9396020 Mosby barnehage.

Mosby barnehage ble oppført som en 2-avdelings barnehage.

Deler av utearealet lå under høyspentledningen og det var gitt pålegg fra VAE om opphør av bruken av dette arealet. Erstatningsareal ga mulighet for justering av gjerdet.

Barnehagens uteareal er i tillegg oppgradert og supplert med nye elementer.

Parkeringsforholdene er bedret.

Framdrift

Oppgraderingen ble gjennomført sommeren 2004.

Prosjekt 9436010 Christianholm festning

Prosjektet hadde som oppgave å utrede muligheten for oppgradering av Christianholm festning med tenke på bedret tilgjengelighet (herunder installasjon av heis) og rehabilitering

av viktige historiske element i byggverket. Gjennom et forprosjekt er flere alternativer utredet. Forprosjektet som ble avsluttet i september 2003 har konkludert med at de beste alternativer bør ha en økonomisk ramme på ca. 10,3 mill i 2003- kroner. Forprosjektet er ikke videreført.

Prosjekt 9438208 Dvergsøya - kafébygning

Prosjektet ble igangsatt for å utarbeide forprosjekt for ny kafébygning på Dvergsøya. Prosjektet ble skrinlagt av økonomiske grunner etter behandling i kommunalutvalget den 28.11.06.

Oppdragstildeling

Konsulenten, Asplan Viak AS ble engasjert uten å innhente tilbud fra andre fordi de kjente prosjektet fra tidligere samarbeid med arkitekten. De kunne også holde en meget kort leveringstid, og leverte et tilbud som lå under rammen for krav om full utlysning av oppdraget.

Framdrift

Prosjektet har holdt planlagt fremdrift.

Prosjekt 1520001 Dvergsøya gjestgiveri

Prosjektet ble opprettet etter vedtak i bystyret for å bidra økonomisk til leietager, Dvergsøya gjestgiveri AS, sin oppgradering av bygningene på Dvergsøya. Prosjektet ble regulert i rammeavtale og leieavtale mellom kommunen og leieren.

Oppdragstildeling

Alt arbeid ble gjort i leierens egen regi, og kommunen var ikke involvert i oppdragstildeling

Framdrift

Prosjektet har holdt planlagt fremdrift.

Revisjonens merknader til Dvergsøya gjestgivere og kafébygning:

Vi har ved våre kontrollhandlinger registrert følgende forhold som det må tas hensyn til: Revisjonen mener det er grunn til å anta at det i byggeprosjektet til Dvergsøya Gjestgiveri også er vedlikeholdsutgifter i en ikke ubetydelig grad. Det vises til den kostnadsvurdering som ble gjort av byggmester i november 2003, hvor det fremgår at bygningsmassen var sterkt preget av manglende vedlikehold, blant annet med råteskader som følge av lekkasjer i tak og yttervegger gjennom flere år. Vedlikehold bør alltid være en driftsutgift. Dette er viktig for å sikre at nødvendig vedlikehold av bygninger ikke lånefinansieres. Revisjonen mener at det burde vært gjort en grensedragnings mellom vedlikehold og påkostning i dette prosjektet. For prosjektet ny kafébygning på Dvergsøya ble det kun innhentet et tilbud. Dette er ikke i samsvar med de generelle regler for konkurranse, om at enhver anskaffelse skal så langt det er mulig baseres på konkurranse uansett anskaffelsesprosedyre.

Vårt arbeid avdekket ingen vesentlige feil eller avvik, med unntak av det som er anmerket ovenfor.

Kommentarer Kristiansand Eiendom:

Prosjektet er gjennomført i henhold til vedtak og bevilgning i Bystyret. Arbeidene med bygningene på Dvergsøya har i så stor grad vært preget av ominnredning, utskifting og oppgradering, at de etter vår vurdering vil kunne falle inn under begrepet investering.

Forprosjektet ble utarbeidet under sterkt tidspress for å rekke nødvendig politisk behandling. Den engasjerte konsulenten kjente prosjektet fra tidligere og hadde derved evne til å gjennomføre forprosjektet innen fristen. De leverte også et tilbud som lå under rammen for full utlysning av oppdraget. Det ble ut fra dette vurdert slik at det ikke ville kunne oppnås tilsvarende tilbud ved forespørsel hos andre aktører.

Prosjekt 9401020 Oppgradering Gyldenløves gate 9

Prosjektet ble igangsatt for å tilrettelegge kontorlokaler for Kirkesjefen, og oppgradere lokalene til Domkirkekontoret. Kirkens SOS har også tatt i bruk lokaler etter oppgraderingen.

Oppdragstildeling

Prosjektet ble gjennomført på grunnlag av rammeavtaler med håndverkerfirmaene. Når det gjaldt konsulenthjelp, ble det innhentet tilbud fra flere konsulentfirmaer. Oppdraget gikk til de beste tilbydere. Arkitekt ble engasjert uten forespørsel til andre fordi han på grunnlag av tidligere arbeid hadde spesiell kjennskap til bygningen, og fordi han ga et tilbud som lå innenfor grensene som krevde full utlysning av oppdraget.

Framdrift

Prosjektet har holdt planlagt fremdrift.

Revisjonens merknader:

Vi har ved våre kontrollhandlinger registrert følgende forhold som det må tas hensyn til:

Det er oppdaget manglende utgiftsføring på kr 735.325 på prosjektet. Dette er bekreftet av prosjektlederen. Det betyr at det i realiteten er et merforbruk på kr 57.280 og ikke et mindreforbruk på kr 678.045, slik det fremkommer i prosjektregnskapet.

Ved valg av konsulent (Arkitekt Svensson) ble det kun innhentet et tilbud. Prosjektleder begrunnet dette med at arkitekten har hatt befatning med bygningen tidligere og dermed var kjent med de spesielle forholdene. Dette er ikke i samsvar med de generelle regler for konkurranse, om at enhver anskaffelse skal så langt det er mulig baseres på konkurranse uansett anskaffelsesprosedyre.

Det har vært varierende praksis med bruk av momskompensasjonskoder i prosjektet.

Momskompensasjonen for prosjektet utgjør kr 112.785. Iflg Fylkesskattekontoret er det ikke hjemmel for momskompensasjon for dette prosjektet, da dette defineres som utleie. Dette har ikke noe konsekvens for selve prosjektregnskapet.

Vårt arbeid avdekket ingen vesentlige feil eller avvik, med unntak av det som er anmerket ovenfor.

Kommentarer Kristiansand Eiendom:

Den manglende utgiftsføringen skyldes feilføring av 2 fakturaer.

Den ene pålydende kr 301.747.- ble ved en inkurie oppfattet som en faktura som relaterte seg til avtale om vaktmestertjenester som leveres av Byggservice. Kr 300.000.- av denne fakturaen ble derved feilført på prosjekt 1520012, mens den skulle vært belastet prosjekt 940120, Oppgradering Gyldenløvesgt. 9.

Den andre, som var en slutfaktura på kr 435.325.-, skulle også vært belastet prosjektet.

Denne ble fakturert gjennom vårt interne system Facility, og ble antatt å være ferdig og riktig kontert fra leverandøren sin side. Den manglet imidlertid påføring av riktig prosjektnummer for investering og den var påført driftsart. Dette ble oversett, og fakturaen gikk til godkjenning med feil kontering.

Engasjement av arkitekt ble, som det riktig påpekes, gjennomført uten innhenting av andre tilbud. Dette ble gjort fordi arkitekten hadde spesiell kjennskap til bygningens status, verneverdi m.v.. Han leverte også et tilbud som lå under rammen for full utlysning av oppdraget. Det ble ut fra dette gjort en faglig vurdering som tilsa at det ved ved ytterligere forespørsler ikke ville oppnås tilbud som total sett sikret samme pris og kvalitet.

Prosjekt 9459010 Thaulows hus

Prosjektet omfatter oppføring av nytt bryggerhus med nytt toalettanlegg og kjøkken. Bryggerhuset er blitt en kopi av det opprinnelige så langt det har vært mulig. Bryggerhuset er tilkopledd det offentlige vann- og avløpsnett. Hovedhuset har blitt noe oppgradert når det gjelder diverse maler, murer og tømmerarbeider i tillegg til noe på el. forsyning og belysning.

Prosjekt 9469010 Elvebredden klubbhus

Prosjektet omfatter bygging av nytt kommunalt idrettsanlegg for roing bestående av båtgarasje, treningslokaler, garderober og utvendig bryggeanlegg. Prosjektet ble realisert sammen med Agder Energi og Roklubben som har henholdsvis kjølesentral og klubblokaler i samme bygg. Bygget er seksjonert. Kristiansand kommune, Agder Energi og Roklubben eier respektive andeler.

Prosjekt 9491010 Oppgradering Alladin

Kristiansand Eiendom overtok Alladin kino - Kongensgt. 6 i 2001/2. Det forelå branntekniske pålegg for kr 900.000,- samt et behov for nytt kjøleanlegg. Oppgraderingen ble foretatt i 2002/2003.

Prosjekt 9520010 Hånes grendehus.

Bakgrunn

Etter initiativ fra Fritidsetaten ble det i 2004 bevilget midler til et forprosjekt for å se på muligheten for å etablere et fritidshus på Hånes. Etter flere alternative lokaliseringer fant en den beste løsning å kombinere et nytt fritidshus i en integrasjon med skolen, for å oppnå sambruksarealer der store deler av bygningen kunne benyttes både på dag- og kveldstid som en tidsmessig flerbruksbygg. Arbeidet ble avsluttet med en behovsutredning, og deretter lagt på is i påvente av midler til å oppgradere skolen.

Prosjekt 1520010 Utredning bredbånd

Prosjektet går ut på å avklare retningslinjer for etablering av infrastruktur for bredbånd i Kristiansand kommune. I denne sammenheng klarere om det er grunnlag for å etablere en egen organisasjon med dette som formål. Avklaring i forhold til gjeldende regelverk (konkurranselovgivning) er gjennomført og det er ikke aktuelt for kommunen å engasjere seg videre.

6 Administrasjonssektoren

Det vil kun bli foretatt noen mindre tekniske budsjettendringer og interne overføringer mellom sektorens prosjekter.

7 Skoleetaten

Internasjonal skole etablerer seg 1. januar 2008 i lokaler på Kristiansand voksenopplæring (KVO). I den forbindelse innarbeides følgende investeringsbehov.

Bygningsmessig tilrettelegging av arealene til internasjonal skole

Det er ennå ikke mottatt en beregning som viser de samlede kostnadene knyttet til den bygningsmessige tilretteleggingen. Beregningen forventes i løpet av kort tid fra Entra.

Følgende tiltak skal gjøres:

- Avdele rom for personalet samt legge golv, male og etablere ny utgang
- Oppussing av toalett
- Vaskeremme til elever
- Løse skillevegger (valgt i stedet for foldevegg)

- Ny utgangsdør - rømmingsvei
- Diverse mindre tiltak

Kostnadene er stipulert til ca kr. 500.000

Skolens øvrige behov for anskaffelse av inventar og utstyr dekkes innenfor allerede bevilget ramme i 2007 på 1 mill. kr.

Ombygging i forbindelse med erstatningslokaler for Internasjonal skole

KVO har hatt virksomhet i lokalene som må etableres annet sted. Kostnadene for den bygningmessige tilretteleggingen av de nye arealene er beregnet til:

Ventilasjon :	75.000
Snekker/murer:	183.000
Elektrikker/IKT:	113.000
Maler /Gulvbelegg:	175.000
Rørlegger:	50.000
Totalt inkludert moms	596.000

Møvik skole – lydmessig tilrettelegging

I 1. tertialrapport 2007 ble det redegjort for det initiativ som er tatt for å finne gode løsninger på Møvik skole med utgangspunkt i de behov de ansatte og ledelsen har påpekt.

I samråd med skolens ledelse og ansatte settes det opp 5 systemvegger for å dempe støy mellom arealer på skolen.

Kostnadene er beregnet til kr. 430.000 som dekkes med ny bevilgning på kr. 250.000 Resterende dekkes av bevilgning til strakstiltak i skolen.

Bringsvær leirskole

I 1. tertialrapport 2007 ble det vist til at Bringsvær leirskole har en bevilgning på kr. 300.000 til garderobeforhold for ansatte i henhold til krav fra Arbeidstilsynet. På grunn av manglende muligheter for ombygging/tilbygg på eksisterende bygningsmasse, blir behovet løst ved bruk av brakker som settes opp med vanlig tak påsatt.

Aktuelle brakker som kunne brukes (skoleetatens) var vesentlig større enn det som var nødvendig for å dekke garderobeb behovet. I tillegg har leirskolen et stort behov for lager/verkstedareal. Det er derfor tatt høyde for at alle disse behovene kan løses gjennom det foreliggende prosjekt. I tillegg til dette behovet, er det i forbindelse med byggesaksbehandlingen i Vennesla kommune stilt krav som har hatt økonomisk konsekvens for prosjektet. Ny total kostnad for prosjektet blir dermed kr. 1.050.000.

Merkostnadene utover bevilgning på kr. 300.000 er kr. 750.000. I forbindelse med bygging av ny fløy i 2004, ble kostnadene på ca 4 mill kr finansiert ved at leirskolen fikk merinntekter og betaler årlige kapitalkostnader til Kristiansand eiendom uten å belaste bykassa. Tilsvarende foreslås når det gjelder merkostnadene på garderobeprosjektet.

Beregnet behov for investeringsmidler for å dekke merkostnaden er beregnet til kr. 750.000

Oppsummering – justeringer per 2. tertial 2007 som forutsetter investeringsmidler

- Bygningsmessig tilrettelegging av arealene til internasjonal skole	kr. 500.000
- Ombygging i forbindelse med erstatningslokaler for Internasjonal skole	kr. 596.000
- Møvik skole – lydmessig tilrettelegging	kr. 250.000
- Bringsvær leirskole, brakkeløsninger	kr. 750.000

Totalt investeringsbehov	kr. 2.096.000
--------------------------	---------------

Økning i investeringsrammen for undervisningsetaten dekkes ved låneopptak.

Forskuddteringer

Skoleetaten ber om følgende forskuddtering av spillemiddelprosjekter ved behandlingen av 2. tertialrapport for 2007:

Prosjekt 4710026 Lovisenlund skole – nærmiljøtiltak - kunstgressbane

Totalkostnad for prosjektet er i søknaden budsjettert til kr. 557.000,- inkludert spillemidler med kr. 200.000,- Resten finansieres ved egne midler, tilskudd fra andre, dugnad, og rabatter.

Kristiansand eiendom rapporterer status på byggeprosjekter der skoleetaten har utgiftsføring mens budsjettet ligger fullt og helt på Kristiansand eiendom.

9 Skatt, rammetilskudd og finans

Tekniske budsjettreguleringer

Det foretas en rekke tekniske budsjettreguleringer som kun innarbeides i forslag til budsjettreguleringer. Her listes kun opp følgende prosjekter som budsjettendres teknisk. Disse korreksjonene tas opp sentralt og behandles derfor ikke i hovedutvalgene. I hovedsak gjelder dette gamle forhold der det f.eks har kommet tilskuddmidler som ikke er budsjettert, kostnader er ført på andre prosjekter enn der bevilgning ligger med mer.

Prosjekt:	Navn:
1300169	Implementeringsfase
1458400	Skateanlegg Tveit
1520017	Bidrag g/s-vei Flekkerøy
5614514	Ortofoto, oppmålingsvesenet
9312010	Presteheia psyk.omsorgsb.
4430005	Overført bundet fond til 26 Agder naturmuseum
9356000	Vågsbygd dagsenter
9356201	Vågsbygd dagsenter
9472201	Korsvikkilen puh-bolig
9480201	Presteheia p.u.boliger
9599000	Svømmehallen
9599202	Svømmehallen-ekstra vedl.
4482801	Svømmehallen, opprusting
4600015	Datautstyr it-tjenesten
4600012	Maskiner og utstyr
4600006	Nytt økonomisystem
4482101	Solsletta fotballbinge.

Følgende prosjekter kommenteres særskilt.

9469201 Prestebolig Grovikveien 17
Finansieringen av 1,7 mill kr endres fra salgsinntekt til bruk av fond presteboliger

9165020 Oddemarka skole
Rydding i dette prosjektet krever bruk av kapitalfond med kr 47.169.

9315010 Vågsbygd sykehjem
Feilbudsjettet statstilskudd må strykes. Beløpet var opprinnelig vedtatt avsatt til kapitalfond. Korreksjonen medfører at avsetning til kapitalfond strykes med 20,625 mill kr. Samtidig må det brukes 1,42 mill kr av kapitalfondet.

9479201 Skarpelunden pu bolig
Feilbudsjettet statstilskudd med 1,44 mill kr endres til bruk av kapitalfond

9352010 Randesundsheimen-omsorgsboliger
Prosjektet er tidligere avsluttet men ikke korrekt. Prosjektkostnad må økes med kr 68.000 ved bruk av byggefond.

Egenkapitalinnskudd pensjonskasser

Egenkapitalinnskudd i KKP er opprinnelig budsjettet med 9,2 mill kr. Kommunens andel blir i 2007 kr 265.000 høyere. Egenkapitalinnskudd KLP blir kr 1.077.000 for inneværende år. I opprinnelig årsbudsjett ble det ikke lagt inn bevilgning, da det i fjor høst var usikkert om KLP ville kreve egenkapitalinnskudd i 2007.

Beløpene dekkes ved bruk av kapitalfond.

Låneopptak

I den grad det tidligere i saken ikke er kommentert annen finansiering av de enkelte prosjekter, vil samlet økt finansieringsbehov måtte dekkes ved låneopptak. Eventuelle nye lån nedbetales i samsvar med bestemmelsene i kommunelovens §50 nr 7, dvs. maksimal nedbetalingstid legges til grunn. Rådmannen er i finansreglementet delegert fullmakt til å godkjenne rentebetingelsene og undertegne lånedokumentene.

Oppløsning av Sørlandsdata AS

Kr 3.976.925 er tilført kommunen som følge av oppløsningen av selskapet. Tilførte midler avsettes foreløpig til kapitalfondet, men skal senere benyttes til etablering av et innovasjonsselskap jf bystyresak 167/06.